

KNIHOVNÍK

2/2013

Viac než len metodický časopis pre verejné knižnice okresov
Trenčín, Nové Mesto nad Váhom, Bánovce nad Bebravou a Myjava.

Úvod(ník)	3
Automatizácia v knižniciach trenčianskeho regiónu	4
Prečítali sme za vás (aktuality zo sveta)	5
Krajská konferencia a valné zhromaždenie Spolku slovenských knihovníkov	6
Otvor srdce, daruj knihu	7
Bibliotéka 2013 alebo Ako sme si užili jeden deň na knižnom veľtrhu v Bratislave	7
V trenčianskej knižnici môžete vrátiť knihy aj o polnoci	8
Od okien ku dlaždiciam	9
Zo života jednej malej knižnice alebo Obecná knižnica Horná Súča, pobočka Dúbrava	12
Interview s Katarínou Hudecovou: Má talent od Boha a internet v malíčku	13
(Foto)galéria podujatí vo VKMR za druhý polrok 2013	14
Literárny klub Omega: Spomienka na Ľudovíta Vladimíra Riznera	17
Trenčiansku knižnicu navštívil minister kultúry SR	18
Vyhodnotenie XXI. ročníka celoslovenskej literárnej súťaže Jozefa Braneckého	18
Detské stránky – Made in deti	20
Zoznam miest a obcí, ktoré si pripomínajú jubileum prvej písomnej zmienky v roku 2014	22
Významné regionálne udalosti s jubileom v roku 2014	22
Významné výročia v roku 2014	24

Milí priaznivci knižníc a nášho časopisu,

**[Lýdia Brezová
riaditeľka VKMR]**

opäť sa rok s rokom stretol a my, okrem bilancovania uplynulého roka, pozeráme i do budúcnosti. V roku 2014 nás bude čakať množstvo zaujímavých skutočností. Vrcholia prípravy Stratégie rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2014-2020, pripravuje sa nový knižničný zákon, novelizácia autorského zákona a iných smerníc, dôležitých pre našu prácu. Tým však budeme venovať pozornosť v nasledujúcich číslach nášho časopisu. V tomto vydaní sa zameriame na našu aktuálnu činnosť.

Vedeli ste, že z 217-tich knižníc nášho kraja len 37 knižníc využíva automatizovaný knižnično-informačný systém? Aký a ďalšie podrobnosti Vám prinesie náš časopis. Ako zvyčajne, tak i teraz sme pre Vás pripravili zaujímavosti zo sveta kníh a knižníc i keď vieme, že Vás nemusíme utvrďovať v tom, že kniha je najlepším priateľom človeka. Koncom roka sa uskutočnili pre knihovníkov dve významné podujatia – krajská konferencia Spolku slovenských knihovníkov a Valné zhromaždenie Spolku slovenských knihovníkov. Výsledky volieb do SSK Vás iste zaujmú.

V priestoroch Verejnej knižnice M. Rešetku sa konal 9. ročník charitatívneho projektu Otvor srdce, daruj knihu. Informácie o ňom, ale i o ďalších podujatiach Vám prinášame prostredníctvom pera našich pracovníkov vo všeobecnosti, ale i konkrétne, napr. z prezentácií kníh Kataríny Hudecovej, Rudolfa Dobiáša, z potuliek cestovateľa Michala Knitla po orientálnych krajinách, besedy s politológmi a z mnohých ďalších stretnutí so spisovateľmi.

Veríme, že prínosom budú informácie z knižného veľtrhu Bibliotéka, novinky zo sveta Windows a skúsenosti s využívaním biblioboxu, ktorý je umiestnený pred pracoviskom trenčianskej knižnice na Jaselskej ulici.

Verní zostávame i našim stabilným rubrikám. Dozviete sa o činnosti knižníc nášho regiónu a mnohých ďalších zaujímavostiach.

Želám Vám príjemné a podnetné čítanie a teším sa na Vaše inšpiratívne príspevky!

Automatizácia v knižniciach trenčianskeho regiónu

Technický pokrok a používanie počítačov sa nevyhli ani pracovným procesom v knižniciach. Automatizácia knižnice predstavuje využívanie výpočtovej techniky so softvérom – knižničným informačným systémom (ďalej len KIS) dodržiavajúcim knihovnícke štandardy pri hlavných procesoch v knižnici, teda pri všetkých činnostiach súvisiacich s objednávaním, nákupom, evidenciou, revíziou a vyradovaním fondu. Základným cieľom automatizácie knižnic je zvýšenie kvality a efektívnosti knižnično-informačných služieb.

Knižovníkom i čitateľom prináša automatizácia okrem iného možnosť rýchlejšieho a spoľahlivejšieho vyhľadávania vo fonde, prepracovaný výpožičný proces umožňuje napr. elektronickú rezerváciu na vypožičané tituly, poskytuje informácie o čitateľskom účte, zobrazuje alebo tlačí rôzne zostavy podľa potrieb knižnice a používateľov. Okrem racionalizácie práce v knižnici automatizácia zvyšuje kultúru obsluhy čitateľov a umožňuje poskytovanie moderných typov služieb.

Z 217-tich fungujúcich verejných knižníc v trenčianskom regióne automatizovaný knižničný informačný systém využíva len 37 knižníc. Hlavným dôvodom malého počtu knižníc s KIS sú v prvom rade financie, čiže možnosť a ochota zriaďovateľov investovať do modernizácie knižnice a tiež nevyužívanie možností získať

financie na nákup KIS prostredníctvom rôznych dotačných systémov.

Na trhu existuje viacero KIS, s rôznymi funkciami, možnosťami a samozrejme cenou. Menšie obecné knižnice najčastejšie využívajú **KIS MaSK**, ktorý distribuuje Slovenská národná knižnica a skladá sa z modulov: Akvizícia, Katalogizácia, Výpožičky, Opac, Tvorba tlačných výstupov. Bol vyvinutý za účelom katalogizácie spojený s výpožičným procesom. Odporúča sa pre malé a stredné knižnice, ktoré nemajú trvalý prístup na internet. Viac informácií je na adrese:

<http://www.snk.sk/?mask>.

V Trenčianskom regióne najviac knižníc využíva **KIS Clavius**. Je to moderný integrovaný systém, ktorý vyvíja firma LANius z Českej republiky. Okrem iného ponúka neobmedzenú dĺžku vstupných polí všetkých údajov, ukladanie všetkých druhov dokumentov do jednej spoločnej bázy, ktorá nie je systémom obmedzená, podporuje knihovnícke štandardy, spolupracuje s aplikáciami kancelárskeho software MS Office. Najčastejšie využívané sú moduly Akvizície všetkých druhov dokumentov, Katalogizácie kníh, máp, hudobnín a brožúr, Evidencie periodík, Analytického popisu článkov, OPAC (vyhľadávanie, rešerše), CLEX (služby-výpožičný protokol), www katalóg, Zdieľaná katalogizácia, e-mailly čitateľom, REGIO (regionálne databázy). Viac informácií je na adrese: <http://www.lanius.cz/>.

LIBRIS je slovenský automatizovaný knižničný informačný systém, ktorý sa skladá z modulov: Akvizícia, Katalogizácia, Služby, Časopisy, Rešerše, Revízia, ImpEx, Predaj, Retro, Biblio, Čiarový kód. Nadstavbou nad systémom LIBRIS je WWW OPAC LIBRIS, ktorý umožňuje vystavovať databázu knižnice na internete, v ktorej si čitatelia okrem vyhľadávania informácií môžu vyhľadané dokumenty aj rezervovať. V súčasnosti sa systém už nevyvíja a nie je možné si ho objednať.

Proflib ŠTART je plnohodnotný knihovnícky systém, ktorý sa pre svoju jednoduchú obsluhu a cenovú prístupnosť stal obľúbeným najmä v školských knižniciach. Systém zabezpečuje elektronickú agendu všetkých knižničných procesov, atraktívne propaguje knižničný fond, kooperuje s inými knižnicami prostredníctvom modulov Katalogizácia a retrokatalogizácia, Akvizícia a revízia fondu, Výpožičný systém, On-line katalóg. Viac informácií na adrese:

http://www.ceit.sk/download/proflibst_art.pdf.

Automatizácia je podmienkou napredovania knižnice, rozširovania a modernizácie jej služieb, ale nestačí len investovať do výpočtovej techniky alebo nákupu nových kníh, väčšinou k tomu treba aj zaniateného človeka, ktorý dokáže spraviť knižnicu pre ľudí nevšednou a prít'azlivou.

SYLVIA FABOVÁ

PREHĽAD NAINŠTALOVANÝCH KNIŽNIČNÝCH INFORMAČNÝCH SYSTÉMOV V KNIŽNICIACH TRENČIANSKEHO REGIÓNU

KIS MaSK	KIS Clavius	KIS Proflib	KIS LIBRIS	Iné individuálne programy
1. OcK* Ad. Kochanovce	1. MsK** Bánovce n/B	1. OcK Tr. Teplá	1. MsK Nemšová	1. OcK Bošáca
2. OcK Beluša	2. MsK Brezová p/B	2. MsK Bojnice	2. Msk Tr. Teplice	2. OcK Dohňany
3. OcK Čachtice	3. MsK Dubnica n/V		3. MsK Handlová	3. OcK Diviaky n/N
4. OcK Dolná Súča	4. Msk Ilava		4. MsK Prievidza	4. OcK Haláčovce
5. OcK Horné Srnie	5. Msk Nová Dubnica		5. MsK Nováky	5. OcK Mor. Lieskové
6. OcK Lazany	6. MsK Nové Mesto n/V		6. MsK Partizánske	6. OcK Pruské
7. OcK Vaďovce	7. OcK Omšenie			7. OcK Zem. Podhradie
8. OcK Zamarovce	8. MsK Partizánske			
	9. Msk Púchov			
	10. MsK Stará Turá			
	11. OcK Vrbovce			
	12. Považská knižnica v Považskej Bystrici			
	13. Hornonitrianska knižnica v Prievidzi			
	14. Verejná knižnica			
	M. Rešetku v Trenčíne			

Vysvetlivky: * OcK – Obecná knižnica ** MsK – Mestská knižnica

PREČÍTALI SME ZA VÁS (aktuality zo sveta)

NÁRODNÁ KNIŽNICA AUSTRÁLIE ZBIERA EFEMÉRY

Národná knižnica Austrálie zbiera okrem rôznych druhov dokumentov i rozmanité veci označované ako „efeméry“. Sú to predmety zdanlivo pominuteľnej povahy ako napr. reklamné letáky alebo kultúrne programy. Často sa vzťahujú k nejakej aktuálnej udalosti, ako sú napr. voľby. V čase volieb Národná knižnica Austrálie zbiera okrem tlačených materiálov i rarity vo forme tričiek, balónikov, pripínacích brošní atď. Do fondu sa tak dostal i predvolebný „prieskum“ z volieb v r. 2010. Tvorí ho 5 skúmaviek označených politickými stranami, do ktorých vhadzovali zákazníci jednej kaviarne zrníčka kávy, čím vytvorili akýsi „svoj“ graf preferencií politických strán. Efeméry knižnica začala zbierať až od konca 80. rokov minulého storočia a v súčasnosti sa snaží i o retrospektívne dopĺňanie predmetov z predchádzajúcich volieb. (Zdroj: Čtenář – 65. ročník, č. 10/2013, s. 378)

Štátna a univerzitná knižnica v Drážďanoch od roku 2012 digitalizuje historické hudobné nahrávky na šelaku z rokov 1896-1960. Celkom bude zdigitalizovaných 8 500 šelakových záznamov so 17 000 nahrávkami. Digitálne nahrávky sú voľne dostupné on-line <http://mediathek.slob-dresden.de>. Charakteristickou črtou zbierky je veľký podiel zvukových záznamov, ktoré vznikli do roku 1925 bez použitia mikrofónu. Dôležitou súčasťou zbierky je i kolekcia maliara a grafika Paula Wilhelma, ktorá obsahuje 4 tis. šelakových platní a zameraná je na spevákov z obdobia konca 19. a polovice 20. storočia. (Zdroj: Čtenář – 65. ročník, č. 6/2013, s. 239)

ZDIGITALIZOVANÉ ZVUKOVÉ NAHRÁVKY ON-LINE

Štátna a univerzitná knižnica v Drážďanoch od roku 2012 digitalizuje historické hudobné nahrávky na šelaku z rokov 1896-1960. Celkom bude zdigitalizovaných 8 500 šelakových záznamov so 17 000 nahrávkami. Digitálne nahrávky sú voľne dostupné on-line <http://mediathek.slob-dresden.de>. Charakteristickou črtou zbierky je veľký podiel zvukových záznamov, ktoré vznikli do roku 1925 bez použitia mikrofónu. Dôležitou súčasťou zbierky je i kolekcia maliara a grafika Paula Wilhelma, ktorá obsahuje 4 tis. šelakových platní a zameraná je na spevákov z obdobia konca 19. a polovice 20. storočia. (Zdroj: Čtenář – 65. ročník, č. 6/2013, s. 239)

ZAÚJÍMAVÉ VYUŽITIE KATALOGIZAČNÝCH LÍSTKOV

Nástup počítačovej technológie a internetu v mnohých knižniciach priniesol koniec tradičným lístkovým katalógom, niektoré skončili v pivničných priestoroch, iné v zbere. V americkom meste Greenfield je umiestnená expozícia tvorená zo 128 lístkov zrušeného katalógu, na ktorých sa nachádzajú podpisy autorov kníh, na ktoré sa lístky vzťahovali, niektoré s poznámkami alebo i kresbičkami. Expozícia je výsledkom štrnásťročného úsilia miestnej knižničky Hope Schneiderovej, ktorá ich chcela zachovať ako pamiatku na lístkový katalóg, ktorý bol zdigitalizovaný r. 1999. Knižnička katalogizačné lístky rozosiela spisovateľom, výtvarníkom a politikom, na ktorých diela sa lístky vzťahovali s prosbou o niekoľko slov a vlastnoručný podpis. Na jej žiadosť väčšina z oslovených odpovedala kladne. Okrem politikov. Z tých zareagoval iba vtedajší senátor a dnešný minister zahraničia John Kerry, ktorý však neposlal späť katalogizačný lístok, ale svoju fotografiu s autogramom. (Zdroj: Knižnica – ročník 14, č. 6/2013, s. 31)

KNIHA – NAJLEPŠÍ PRIATEĽ ČLOVEKA

V súčasnosti je človek viac ako kedykoľvek v minulosti vystavený stresu. To, že čítanie pomáha odbúrať stres zistili i vedci z anglického Sussexu, pričom výsledky výskumu ukázali, že ten, kto denne číta, trpí oveľa menej nervozitou a stresom ako ten, kto sa takejto záľube nevenuje každý deň. Je to zapríčinené tým, že mozog sa sústreďuje na obsah, je vtiahnutý do deja, čo spôsobuje uvoľňovanie napätia srdca a svalov. Dobrá kniha funguje rýchlejšie a lepšie ako napr. hrnček obľúbeného čaju, hudba či prechádzka. Čítanie už po šiestich minútach obmedzí hladinu stresu o 68%, hudba o 61%, hrnček horúceho nápoja o 54% a prechádzka o 42%. Nie nadarmo sa teda hovorí: „Kniha – najlepší priateľ človeka“. (Zdroj: Čtenář – 65. ročník, č. 2/2013, s. 79)

Pripravila MARTINA ZOBKOVÁ

Foto: wikipedia.org (2); twistedstifter.com (1)

Krajská konferencia Spolku slovenských knihovníkov

Ani sme sa nenazdali a opäť ubehli štyri roky. Ukončilo sa 4-ročné obdobie, nastal čas na bilanciu. V posledný novembrový štvrtok roku 2013 sme sa zišli v priestoroch Verejnej knižnice M. Rešetku v Trenčíne, kde sa konala konferencia Krajskej pobočky Spolku slovenských knihovníkov Trenčianskeho kraja. Zúčastnilo sa jej 28 členov. Predstavenstvo a výbor SSK reprezentovala jeho predsedníčka, Ing. Silvia Stasselová.

Pracovná časť konferencie prebehla podľa schváleného programu. Predsedníčka KP SSK Mgr. Martina Zobková oboznámila prítomných so Správou o činnosti a hospodárení KP SSK za obdobie r. 2010 – 2013. Ďalším bodom programu boli voľby členov výboru KP SSK na volebné obdobie 2014 – 2017. Na základe výsledkov hlasovania sa členmi výboru stali Mgr. Martina Zobková, Darina Kuchtová, Janka Cibová, Eva Kurbelová, Mgr. Andrea Smolková, ako náhradníčky boli zvolené Eva Struhárová a Mgr. Jana Stavárová.

Ing. Silvia Stasselová, okrem načrtnutých plánov a zámerov SSK v ďalšom období, prezentovala aj prednášku na tému „Budovy a priestory knižníc na Slovensku a vo svete. Architektúra knižníc – zásady navrhovania priestorov a úspešné príklady z praxe“. Ako samotný názov napovedal, mali sme

možnosť vidieť úspešne zrealizované rekonštrukcie budov knižníc, ale tiež hodnotenie stavu a problémy, s ktorými naopak mnohé knižnice zápasia. Prednáška bola doplnená ukážkou publikácií k danej problematike a sériou odborných článkov uverejnených v časopise Knižnica, ktorých autorkou je Ing. Stasselová. Dôležitým bodom programu bolo oboznámenie sa s „Etickým kódexom IFLA pre knihovníkov a informačných pracovníkov“, schváleným Správnou radou IFLA v auguste 2012, ktorého slovenský preklad sme v tlačenej forme obdržali.

Okrem uvedeného dokumentu dala Ing. Stasselová do pozornosti informá-

ciu o ďalších viac ako 40-tich medzinárodne platných dokumentoch IFLA, ktorých slovenský preklad je zverejnený na internetovom portáli InfoLib v časti *Legislatíva pre knižnice – Dokumenty IFLA* a sú tak k dispozícii širokej verejnosti.

Po naplnení všetkých bodov programu sa konferencia v popoludňajších hodinách skončila. Na záver by som chcela vysloviť želanie, aby sme sa o štyri roky opäť zišli ešte vo väčšom počte a rozšírili členskú základňu tohto profesijného združenia. Veď byť členom Spolku slovenských knihovníkov by malo byť profesionálnou čťou každého knihovníka.

DARINA KUCHTOVÁ, Foto: VKMR

VALNÉ ZHROMAŽDENIE SPOLKU SLOVENSKÝCH KNIHOVNÍKOV

Po štyroch rokoch sa v roku 2013 opäť konalo valné zhromaždenie Spolku slovenských knihovníkov (VZ SSK). Zaujímavosťou je, že sa zopakovalo miesto i dátum konania – Bratislava, 9.12.

Vzácnym hosťom VZ bola Roberta Stevens, prezidentka Americkej asociácie knižníc vo volebnom období 2010 – 2011, so slovenskými koreňmi. Prezentovala odbornú prednášku „Úspešné knižničné združenia pre úspešné knižnice a úspešných knihovníkov“, v ktorej zhrnula a zdôraznila základné zásady manažmentu a marketingu profesijných združení. Pre získavanie odborných informácií a príkladov z praxe odporučila webovú stránku ALA (Americkej asociácie knižníc). Delegáti VZ SSK jednohlasne prijali Robertu Stevens za čestnú členku SSK. Ing. S. Stasselová, predsedníčka SSK, predniesla „Správu o činnosti Spolku slovenských knihovníkov a Krajských pobočiek SSK za roky 2010 – 2013. V správe okrem iného poukázala na:

- SSK zabezpečil všetkým knižniciam zúčastneným na podujatí Noc s Andersenom knižný dar z Vydavateľstva Slovart,
- SSK je správcom portálu InfoLib – portálu pre knižničnú a informačnú teóriu a prax (www.infolib.sk),
- SSK je dlhoročným organizátorom medzinárodného sympózia INFOS zameraného na progresívne trendy v knihovníctve, in-

formačnej vede a v pamäťových inštitúciách,

- SSK organizuje prestížnu celoslovenskú súťaž TOP WebLib o najlepšie webové sídlo knižnice,
  - SSK vyjednáva zľavy vo vydavateľstvách pre knižnice napr. vo vydavateľstve Slovart vyjednal 35% zľavu pri kúpe domácich titulov a 25% zľavu pri kúpe zahraničných titulov kníh.
- M. Weissová, tajomníčka SSK, predniesla „Správu o hospodárení SSK za roky 2010 – 2013“, poukázala na náročnosť príprav odborného podujatia INFOS, ktoré nie je stratové, naopak, prostredníctvom neho SSK získava financie. Delegáti VZ SSK:
- sa prihlásili k Etickému kódexu IFLA pre knihovníkov a informačných pracovníkov,
  - odsúhlasili úpravy Stanov Spolku slovenských knihovníkov, jednou z úprav je i zmena názvu na Spolok slovenských knihovníkov a knižníc,
  - odsúhlasili volebné obdobie na roky 2014 – 2018,
  - zvolili 3 členov Kontrolnej a revíznej komisie, 13 členov výboru SSK, medzi nimi bola za KP Trenčianskeho kraja zvolená Mgr. V. Baničová, riaditeľka Považskej knižnice v P. Bystrici, za predsedu SSK bola opätovne zvolená Ing. S. Stasselová.

MARTINA ZOBKOVÁ

OTVOR SRDCE, DARUJ KNIHU

Deviaty ročník predvianočného charitatívneho projektu Trenčianskej nadácie Otvor srdce, daruj knihu vyvrcholil 19. decembra 2013. Vďaka štedrým darcom našlo pod vianočným stromčekom vytúžené knižku 237 malých čitateľov. Tradíčne knihy odovzdávali rozprávkové bytosti, tento rok anjel a čert. Priestor pre slávnostné odovzdávanie kníh poskytla Verejná knižnica M. Rešetku v Trenčíne. Počas predpoludnia prichádzali deti v sprievode svojich rodičov, starých rodičov a pedagógov, aby knihu dostali priamo do svojich rúk. Knižnica sa dopoludnia zmenila na inštitúciu splnených priání detí z rodín v sociálnej núdzi.

Projekt Otvor srdce, daruj knihu má neuveriteľnú silu spolupatričnosti. Deväť rokov v predvianočnom období stavia most vzťahov tých, ktorí potrebujú a tých, ktorí zo srdca darujú.

Veľké poďakovanie patrí všetkým štedrým darcom. Jednotlivcom a firmám, ktorí nezištne pomohli k naplneniu myšlienky projektu

v plnej miere. Obdarované boli všetky deti.

Počas deviatich rokov sa podarilo sprostredkovať knihy pod stromček pre 1817 detí. Do projektu sa tento rok zapojilo 11 materských a 10 základných škôl z Trenčína. Zároveň ďakujeme za štedrú finančnú podporu spoločnosti Bytas s.r.o., Briliant Trenčín, biopredajni Malý princ, Légia a.s., Technodat s.r.o. Trenčín. V neposlednom rade treba poďakovať spolupráci s médiami. Majú veľký podiel na úspešnom zrealizovaní celého projektu. Stoja pri ňom od začiatku až do konca, informujú o jeho spustení, priebehu ale aj úspešnom ukončení.

Veľkou pomocou pre nadáciu je ochota pedagógov zo zapojených škôl. Opäť aj tento rok sme sa tešili spolu s deťmi z malého divadielka hercov Mestského divadla Trenčín. Zvlášť vďaka patrí jeho riaditeľke Zuzane Mišákovskej za ochotu a kreativitu.

Veríme, že projekt Otvor srdce, daruj knihu má už v Trenčíne svoje

trvalé miesto a vďaka dobrým ľuďom ho bude môcť Trenčianska nadácia realizovať opäť.

DANKA ADAMUSOVÁ
(koordinátorka projektu), Foto: TNN

Bibliotéka '2013 alebo

Ako sme si užili jeden deň na knižnom veľtrhu v Bratislave

Na Bibliotéke sme sa s kolegyňou Peťou cítili ako v raji. Veď, čo môže byť lepšie pre knihovníka, ako dostať sa do sveta kníh, vdychovať ich ešte čerstvú tlačiarenskú vôňu, stretnúť skvelých spisovateľov, ilustrátorov a prebrať priamo s vydavateľstvami ich činnosť?

Podme pekne po poriadku. Aby som nezabudla, hneď vo vstupnej hale sme sa stretli s kolegyňou Vierkou Nemetovou z petržalskej knižnice, ktorá tento rok zabodovala na Súťažnej prehliadke knižničných podujatí a pekne nás v Bratislave privítala slovami: „Jéj, ešte len vojdem a hneď

stretnem dve ježibaby z Trenčína!“ Nevieme, ako na to prišla, lebo tentoraz sme do hlavného mesta slušne prices-tovali autom... Musela však zapôsobiť magická sila čarodějnic, pretože tu hlavnú bosorku, ktorá sa tým ale vôbec netají, sme stretli o pár krokov ďalej a ani práve prebiehajúce rokovanie s vydavateľom jej nezabránilo, aby sa s nami privítala a zároveň nás pozvala na krst svojej knihy s názvom Nejedem a basta!, ktorý sa konal v popoludňajších hodinách.

Všetky vydavateľstvá a kníhkupectvá mali svoje boxy zreteľne označené, orientovalo sa ľahko a s prehľadom. Nechýbali oddychové zóny, hlavne pre deti, pre ktoré boli nachystané rôzne logické hádanky a mohli si vyskúšať i rôzne hry z ponuky. Samozrejmosťou boli pohodlné tuli-vaky, pohovky, detské kútiky s hračkami, nechýbali kaviarne s obľúbenou „kávou so sebou“ a iné občerstvenie. Keďže sa program odohrával naraz v piatich sekciách, ťažko sa nám rozhodovalo, kam skôr zamieriť. Ako prvé sme navštívili Literárnu kaviareň Panta Rhei, kde úspešný literárny kritik Dado Nagy prezentoval Skejtácke tenisky a Fifika na scéne z vydavateľstva Perfekt. Poviedkové knihy, ktoré vychádzajú v tomto vydavateľstve a časopis Fifik sú v našej knižnici veľmi žiadané. Hostami besedy boli spisovateľka Gabriela Futová, ilustrátor Miro Regitko

a riaditeľ vydavateľstva Perfekt Ing. Eduard Drobny. Pozvaní boli žiaci bratislavských škôl a rozprávalo sa najmä o činnosti vydavateľstva, čo všetko predchádza vzniku poviedkovej knihy a zároveň deti povzbudzovali k písaniu vlastných príbehov. Keďže sme už so zástupkyňou vydavateľstva preberali rôznu problematiku čítania mládeže na Súťažnej prehliadke v Bratislave, dohodli sme si návštevu v trenčianskej knižnici, kde deťom priblížia celú vydavateľskú činnosť a prácu, ktorú pri tom vykonávajú.

Čas pokročil a už sme netrpezlivo čakali na krst novej knihy Gabiky Futovej. Detí sa zišlo neúrekom. Keďže hlavná hrdinka tejto nesmierne vtipnej a pútavej detskej knihy obľubuje vlky a bojuje proti tomu, aby ich mal každý len za zlé a negatívne postavy v rozprávkach, talentovaní herci bratislavského bábkového divadla deťom na úvod zahrali známu rozprávku o Červenej čiapočke. G. Futová následne prečítala rozprávku v novej verzii, ktorá sa v knižke Nejdem a basta! nachádza. Deti sa nadšene smiali, pri krste pomáhali vlastnými prianiami a nenechali si ujsť ani autogramiádu. Celá akcia prebiehala v neskutočne pozitívnej atmosfére. Aby sme však nevyšli z cviku, G. Futová nás s tajomným úsmevom pozvala do rozprávkovej dielne Mama, tata, čítajte s nami!, kde nás poprosila o spoluprácu pri zážitkovom čítaní z jej už spomínanej novej knižky. No kto by odolal?!

Dielničku viedla pani profesorka Mgr. Ludmila Hrdináková a pre deti boli okrem čítania pripravené i rôzne súťaže a hry. Na jej výzvu, či vieme viac o jej živote než ona, nám stačila sekunda na zamyslenie a už sme deťom rozprávali jej humorné príbehy s domácimi zvieratkami (rozumej gekončík, potkan, psy, mačka a baran Miko, ktorý robil pedikúru – tu zaznela poznámka, že ho stihli medzičasom

zožrať...). Ani sme nevedeli ako a ocitli sme sa i v úlohe moderátoriek. Nakoniec sme deťom prečítali krátku ukážku. Po skončení nás G. Futová zoznámila s úspešným ilustrátorom Miroslavom Regitkom. Slovo dalo slovo a už sme dohodli ďalšie stretnutia s deťmi u nás v knižnici. Okrem toho, že deťom priblíži prácu ilustrátora, prisľúbil i tvorivé dielničky, na ktorých deti naučí kresliť.

Pri poslednom pavilóne sme sa stretli i so spisovateľom Romanom Bratom, ktorému tento rok vyšla kniha Ako našťavať Rimana a hneď si ju u nás v knižnici deti obľúbili. Prezradil nám, že práve dokončuje jej pokračovanie a tak sme si, samozrejme, rezervovali dátum na besedu v Trenčíne.

Žiaľ, čas neúprosne pokročil a museli sme sa rozlúčiť. Ale ďalší ročník si isto nenecháme ujsť. Takže, do čítania, priatelia!

EUBICA KRAJČÍKOVÁ, Foto: archív VKMR

V trenčianskej knižnici môžete vrátiť knihy aj o polnoci CEZ BIBLIBOX SA ZA NECELÝ POLROK VRÁTILO 755 KNÍH

Trenčianska knižnica zvýšila komfort pre svojich návštevníkov. Od leta môžu čitatelia vrátiť knihy bez časového obmedzenia. Keď je vchod zatvorený, službu zabezpečuje špeciálne zariadenie – bibliobox.

Novinka je umiestnená vonku pred pracoviskom na Jaselskej ulici. Náklady na zefektívnenie služieb čitateľskej verejnosti formou biblioboxu predstavujú 4 940 eur. Väčšinu finančných prostriedkov sa knižnici podarilo získať prostredníctvom projektu v rámci Dotačného systému Ministerstva kultúry SR. Povinnú päťpercentnú spoluúčasť uhradil zriaďovateľ – Trenčiansky samosprávny kraj. „V prvom rade chceme vyjsť v ústrety čitateľom a umožniť im vrátenie požičaných kníh z oddelení na Jaselskej ulici mimo otváracích hodín alebo v prípadoch, keď sú naše priestory z technických príčin zatvorené. Knihy stačí vhodiť do vyznačeného otvoru, odpísané budú nasledujúci pracovný deň. Od inštalácie biblioboxu zároveň očakávame zvýšenie cirkulácie požičiavaných dokumentov, ako aj nenásilnú reklamu v podobe zaujímavého doplnku exte-

riéru budovy,“ vysvetlila metodička trenčianskej knižnice Sylvia Fabová.

Výrobu a názov biblioboxov má patentovanú bratislavská firma LSE Integration. Ako doplnila zástupkyňa spoločnosti Oxana Ferancová, prvý bibliobox na území SR si v roku 2008 zakúpila Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici. Počet takto vrátených kníh sa tam počas prvých 36 mesiacov strojnásobil. Podľa Ferancovej zariadenie nevyžaduje náročnú obsluhu, technické parametre však prešli viacerými zmenami. „Vďaka dôvtipnej konštrukcii je prakticky bezúdržbové, čím odpadajú výdavky spojené s jeho prevádzkou. Vrátené dokumenty sú vnútri ako v bavlne. Dopadajú do vozíka s posuvným dnom, ktoré tvorí mäkká, elastická podložka. Priestor na vhadzovanie je vybavený mechanizmom znemožňujúcim vliatie tekutín priamo na knihy, prípadne vhadenie drobných pred-

metov. Bibliobox je pripevnený k zemi, zámok hlavných dverí chráni rozperný mechanizmus, zabraňujúci ich vypáčeniu.“

Niektorí záujemcovia kvôli dizajnu biblioboxu oslovili profesionálnych výtvarníkov. Verejná knižnica M. Rešetku pri výbere grafickej úpravy vsadila na predvolenú ponuku v súlade s farbou fasády vlastnej budovy. Strach ohľadom poškodenia

zariadenia vandalmi podľa zástupkyne distribútora nie je na mieste, nakoľko za sedem rokov nezaznamenali žiadne negatívne skúsenosti zo Slovenska ani z Českej republiky. Problém môže nastať, keď budú čitatelia tvrdiť, že knihy vrátili cez bibliobox, hoci ich tam nevhodili. „Treba to zabezpečiť a uviesť do knižničného poriadku klauzulu o vracaní kníh prostredníctvom bib-

lioboxu s vedomím čitateľa, že zodpovednosť v tomto prípade berie na seba. Ak biblioboxu nedôveruje, môže vrátiť knihy klasickým spôsobom cez výpožičný pult. To znamená, že nikto ho nenúti vracat' knihy cez bibliobox. Knižnica sa tak vyhne možným problémom s konfliktnými používateľmi,“ povedala Ferancová.

PETER MARTINÁK, Foto: VKMR
[In *Trenčianske noviny*, 2013, č. 29, s. 8.]

OD OKIEN KU DLAŽDICIAM

Microsoft rôznymi informačnými kampaniami neustále upozorňuje na ukončenie podpory Windows XP. Po ôsmom apríli 2014 jeho používatelia už nemôžu počítať s vydávaním nových bezpečnostných aktualizácií a opráv. Počítač s týmto operačným systémom bude síce naďalej funkčný, no obzvlášť u počítačov pripojených na internet výrazne vzrastie riziko napadnutia škodlivým kódom s možným zneužitím a kompromitáciou údajov, či ohrozením funkčnosti PC.

V dnešnej dobe predstavuje cena za softvér významný podiel z celkovej ceny investícií do informačných technológií. Preto pri rozhodovaní o výbere operačného systému, kancelárskeho balíka, či licencie pre prístup k rôznym službám je vhodné poznať zásady životného cyklu technickej podpory poskytovanej spoločnosťou

Microsoft. Dostupné sú na www.microsoft.com/lifecycle. Všeobecne to platí pre akýkoľvek softvér, no obzvlášť pri produktoch Microsoft. Znalosť kľúčových údajov v tomto životnom cykle umožňuje správne sa rozhodnúť, kedy upgradovať (inovovať na novšiu verziu) alebo vykonať iné zmeny softvéru. Dôležité sú dátumy ukončenia podpory a ukončenia predaja.

Ukončenie podpory označuje dátum, kedy Microsoft prestane poskytovať automatické opravy, aktualizácie alebo on-line technickú podporu. Aktuálne zásady životného cyklu technickej podpory poskytovanej spoločnosťou Microsoft sú minimálne 10 rokov technickej podpory (5 rokov bežnej podpory a 5 rokov rozšírenej podpory). Nasledujúca tabuľka obsahuje dátumy pre najrozšírenejšie klientske operačné systémy Windows.

Klientsky operačný systém	Ukončenie hlavnej fázy technickej podpory	Ukončenie rozšírenej podpory
Windows XP SP3	14. apríla 2009	8. apríla 2014
Windows Vista SP2	10. apríla 2012	11. apríla 2017
Windows 7 SP1	13. januára 2015	14. januára 2020
Windows 8	9. januára 2018	10. januára 2023

Ukončenie predaja označuje dátum, kedy sa konkrétna verzia Windows prestane dodávať predajcom alebo výrobcom OEM (Original Equipment Manufacturer, t. j. cenovo zvýhodnená licencia, viazaná na hardvér, predinštalovaná výrobcom na nový počítač). Pokiaľ softwarový produkt predávaný v obchodnej sieti dosiahne dátum ukončenia predaja, dá sa stále zakúpiť buď zo skladových

zásob predajcu, alebo prostredníctvom výrobcov OEM, dokiaľ nedosiahne dátum ukončenia predaja počítačov s predinštalovaným systémom Windows (OEM). Keď verzia Windows dosiahne dátum ukončenia predaja, nastáva čas, kedy je vhodné uvažovať o uprade. V nasledujúcej tabuľke sú uvedené dátumy ukončenia predaja konkrétnych operačných systémov Windows.

Klientsky operačný systém a aktualizácia	Dátum obecnej dostupnosti	Ukončenie predaja softwaru v obchodnej sieti	Ukončenie predaja počítačov s OEM
Windows XP	31. decembra 2001	30. júna 2008	22. októbra 2010
Windows Vista	30. januára 2007	22. októbra 2010	22. októbra 2011
Windows 7	22. októbra 2009	30. októbra 2013	Bude určené
Windows 8	26. októbra 2012	31. októbra 2014	Bude určené
Windows 8.1	18. októbra 2013	Bude určené	Bude určené

Za povšimnutie stojí ukončenie predaja Windows 7 v obchodnej sieti 30. októbra 2013, ukončenie hlavnej fázy technickej podpory Windows 7 SP1 13. januára 2015 a ukončenie rozšírenej podpory Windows Vista 11. apríla 2017. Preto z pohľadu finančného, ako aj z pohľadu modernizačnej úrovne sa naskytá otázka, či si nezaobstarať už teraz najnovší operačný systém. Mimoriadne vhodným kandidátom na uprade sú počítače s Windows Vista, pre-

tože Windows 8.1 má podobné hardvérové nároky ako mala Vista a vďaka optimalizácii kódu budú užívatelia určite príjemne prekvapení rýchlosťou odozvy. Jednoznačnou voľbou by mala byť aj orientácia na najnovší operačný systém pri kúpe nového počítača. No žiaľ nie vždy je to tak. Pokúsme sa v tomto článku práve o tom trochu pouvažovať, možno aj z pohľadu dnešných trendov a požiadaviek kladených na dnešný moderný operačný systém.

Prečo prechod smerom od okien ku dlaždiciam?

Alebo ináč, aký je dnešný stav, aké sú trendy a kam to všetko smeruje? Samozrejme, o všetkom rozhoduje trh... Trh zariadení sa neustále vyvíja a kupujúci rozhoduje, aké sú jeho dnešné požiadavky a potreby. Podľa zdroja Gartner

z decembra 2013 (www.gartner.com/newsroom/id/2645115) celosvetový predaj zariadení podľa segmentov (v tisícoch kusov) je v nasledovnej tabuľke, ktorá zobrazuje skutočnosť za roky 2012 a 2013 a odhad analytikov spoločnosti Gartner na nasledujúce dva roky.

Typy zariadení	2012	2013	2014	2015
PC - desktopy (stolné počítače) a notebooky	341 273	299 342	277 939	268 491
Tablety	119 529	179 531	263 450	324 565
Mobilné telefóny	1 746 177	1 804 334	1 893 425	1 964 788
Ostatné mobilné zariadenia	9 344	17 195	39 636	63 835
Spolu	2 216 322	2 300 402	2 474 451	2 621 678

Celosvetové výdavky na IT majú aj naďalej rásť, no predaj klasických počítačov kontinuálne klesá, aj keď sa očakáva mierne zvýšenie predaja nových desktopov a notebookov v súvislosti s ukončením podpory Windows XP. Hlavne silný rast trhu s tabletami (medziročne vyše 60%) negatívne ovplyvňuje trh s počítačmi a v roku 2015 počet predaných tabletov prevýši počet predaných PC.

Užívatelia v dnešnej dobe požadujú možnosť vytvárať a konzumovať digitálny obsah kedykoľvek a kdekoľvek. Mobilita sa stáva tým najdôležitejším faktorom a vďaka stále rýchlejšej a kvalitnejšej konektivitě, ktorá sa stáva štandardom, vznikajú aj nové druhy zariadení. Napríklad ultramobilné zariadenia, kam Gartner zaraďuje všetky mobilné zariadenia prenosnejšie než tradičný notebook a pritom vhodnejšie k vytváraniu obsahu než tradičný tablet. Typickým príkladom takéhoto zariadenia je úspešný Chromebook a v súvislosti s novými procesormi Bay Trail a Haswell sa očakávajú ďalšie novinky.

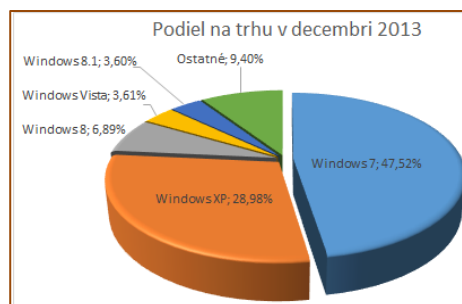
Vývoj najskôr smeruje k lacným jednoduchým koncovým zariadeniam s kvalitným dotykovým displejom a dobrou sieťovou konektivitou, využívajúcich kapacitu a výkon dátových centier. Určite sa budú vzájomne integrovať telekomunikačné a IT služby. Tak, ako si dnes v domácnosti kupujeme balík telefónnych služieb spolu s konektivitou na internet a balíkom televíznych programov, možno za krátky čas, si budeme u poskytovateľa kupovať komplexnú IT službu s definovaným výkonom a kapacitou úložného priestoru v dátovom centre, s internetovou konektivitou, s neobmedzeným telefonovaním, s balíkom niekoľkých desiatok televíznych programov a k tomu dostaneme zadarmo mobilný telefón a kvalitný tablet.

Končí sa nie len doba Windows XP, ale končí sa aj doba klasických stolných počítačov, tak ako sme ich poznali doteraz. Áno, mobil, či tablet bude vhodný predovšetkým na prezentovanie výsledkov, zobrazovanie obrázkov a videí, surfovanie po internete, či prácu s poštou. Na tvorbu dokumentov a zložitejšiu prácu budú samozrejme vhodnejšie desktopové počítače, no budeme ich už môcť používať z rôznych koncových zariadení a čoraz častejšie aj v novej podobe VDI (Virtual Desktop Infrastructure), či služby DaaS (Desktop as a Service).

Z krátko nahliadnutia do blízkej budúcnosti vráťme sa k dnešnému stavu. Aktuálny celosvetový podiel desktopových operačných systémov v decembri 2013 môžeme

vidieť v tabuľke spracovanej podľa údajov spoločnosti NetApplications (marketshare.hitslink.com).

Operačný systém	Podiel na trhu
Windows 7	47,52 %
Windows XP	28,98 %
Windows 8	6,89 %
Windows Vista	3,61 %
Windows 8.1	3,60 %
Ostatné	9,40 %

V tejto oblasti jednoznačne dominuje Microsoft s vyše 90% podielom na trhu. No v prípade mobilov a tabletov má zatiaľ len malý

podiel na trhu. Ale prichádza s premyslenou víziou prístupu prostredníctvom rôznych typov zariadení cez jednotné aplikačné rozhranie k údajom a aplikáciám. Pre naplnenie tejto vízie je nutné mať systém vhodný pre mobily, tablety, herné konzoly, notebooky aj stolné počítače, v ktorom bude zjednotený užívateľský profil, intuitívne prostredie s jednotným spôsobom ovládania prispôbené pre rôzne veľkosti displeja a k tomu jedno spoločné miesto pre nákup aplikácií a obsahu „Windows Store“. Takým systémom je práve Windows 8 (resp. 8.1). V mnohých recenziách o operačnom systéme Windows 8 (resp. 8.1) sú najviac kritizované chýbajúce tlačidlo Štart a nepraktické rozhranie Modern UI s jednoduchou, „strohou“ grafickou úpravou. Možno je to daň za snahu navrhnuť a vytvoriť rozhranie vhodné pre všetky typy zariadení od mobilných telefónov až po klasické desktopy. Skúste ale posúdiť, ako by na malej obrazovke bolo možné ovládať mobilný telefón pomocou tlačidla Štart a pôvodného menu systému.

Preto, jedna z najdôležitejších novinek systému Windows 8 je jeho nová prezentačná vrstva, ktorú tvorí nové vizuálne rozhranie nazývané Modern UI (pôvodne označované názvom Metro).

Pre užívateľov toto nové rozhranie prináša **jednotné ovládanie a nový typ aplikácií**.

Jednotné ovládanie

Koncepcia „Menu systému“ v ponuke Štart predošlých operačných systémov Windows riešila efektívne zobrazenie a prehľadávanie stromovej štruktúry rôznych typov objektov ako programy, ovládacie panely, adresáre, dokumenty, obrázky, hudba, atď. Samotné menu prešlo postupným vývojom zlepšujúcim orientáciu a vyhľadávanie.

Ak zoberieme do úvahy, že prevažná väčšina užívateľov využíva pre spúšťanie programov a prístup k adresárom hlavne zástupcov vytvorených na ploche, je otázne prečo tak veľmi mnohým kritikom chýba tlačidlo Štart.

Cieľom nového užívateľského rozhrania je umožniť jednotné ovládanie naprieč rôznymi typmi zariadení od mobilných telefónov, cez tablety až po klasické stolné počítače. Primárne je orientované pre typy počítačových systémov s dotykovou obrazovkou, ktoré môžu byť ovládané dotykmi a gestami, bez použitia myši a klávesnice. No je navrhnuté tak, aby sa dalo dobre ovládať aj pomocou myši a klávesnice na klasickej stolnom počítači. Práve tu Microsoft kladol veľký dôraz na štandardné intuitívne ovládanie a predovšetkým nový dizajn, ktorý možno charakterizovať slovami „menej znamená viac“. Tato zásada redukuje funkcie na ich základný účel. Na prvé miesto kladie obsah a každý prvok na obrazovke musí mať pre užívateľa svoju hodnotu a jasný účel. Grafika dávajúca do rovnováhy intuitívnosť s redukciami zbytočných prvkov vedie k čistému a peknému konečnému vzhľadu. Základné princípy dizajnu Microsoftu sú založené na troch samostatných pilieroch:

- Bauhaus – dizajnová škola, ktorá presadzuje filozofiu výrazného dizajnu, teda radikálnu redukciiu na samotné funkčné jadro, elimináciu všetkých nadbytočných doplnkov a krásu videnu v jednoduchosti.
- Medzinárodný typografický štýl (Švajčiarsky štýl) – inšpiruje dizajn Microsoftu predovšetkým plnými, čistými a krásnymi líniami. Tento štýl presadzuje ako svoj ústredný motív čistotu výrazu, čitateľnosť a objektivitu.
- Design pohybu – pohyb oživuje zážitky, nesie v sebe pocit elegancie a tiež pomáha objasňovať priebeh procesov. Vynikajúci pohybový dizajn je nie len krásny na pohľad, ale aj vysvetľuje a vzdeláva decentnými a intuitívnymi prostriedkami.

Nový typ aplikácií

Často sa na internete píše, že nové užívateľské rozhranie je v podstate náhrada ponuky Štart. Do určitej miery je to pravda, ale len čiastočná. Nové používateľské rozhranie je zároveň nová aplikačná platforma, ktorá prináša podporu nového typu aplikácií, navrhnutých pre moderné mobilné dotykové zariadenia. Tomuto účelu je prispôbené chovanie aplikácie, životný cyklus aplikácie a ďalšie vlastnosti, spomedzi ktorých môžeme spomenúť napríklad:

Mnohé z týchto funkcií postupne začal efektívne plniť panel úloh (Taskbar) novými možnosťami ako napríklad rýchle spustenie pripnutých programov, pridanie panelov s nástrojmi, vytváranie JumpLists, atď. Nasledujúci obrázok ukazuje príklad panelu úloh Windows 8.1 s menu „Programy“, ktoré je možné vytvoriť na pár kliknutí myšou.

- Aplikácie sú primárne navrhnuté na celú obrazovku so snahou maximálne využiť priestor pre ovládanie na dotykovej obrazovke.

- Aplikácia bežiacia na pozadí je systémom automaticky pozastavená, čo maximalizuje výkon a predlžuje výdrž batérií.

- Životný cyklus nových aplikácií pre Windows 8 riadi automaticky systém prepínaním medzi stavmi „Running“, „Suspended“ a „Terminated“.

- Aplikácie môže užívateľ inštalovať len cez takzvaný „Windows Store“ (výnimkou je možnosť vo firemných prostrediach formou takzvaného „sideloadingu“).

Windows 8 (8.1) teda integruje v sebe dve prezentačné vrstvy - jednak nové rozhranie Modern UI a jednak štandardné „desktopové“ rozhranie Aero, ktoré poznáme z predošlých verzií Windows. Navyše, medzi obidvomi rozhraniami sa dá plynulo prepínať a tak využívať výhody jednotlivých rozhraní. Týmto dvom rôznym rozhraniam odpovedajú dva odlišné typy aplikácií:

- Moderné aplikácie (nazývané Windows Store aplikácie)
- Klasické aplikácie (tiež nazývané LOB aplikácie, či aplikácie pracovnej plochy) – sú všetky aplikácie, ktoré nie sú moderné. Ináč povedané, čokoľvek sa predtým inštalovalo do Windows pomocou .exe súborov, .msi balíčkov, inštalovaných DVD a ďalších metód, sú klasické aplikácie.

Ak pri klasickej Windows aplikácii o tom kedy aplikácia beží a kedy bude ukončená rozhoduje používateľ a pri nových aplikáciách pre Windows 8 o tom rozhoduje systém, je pochopiteľné, že sú odlišné aj pravidlá pre programovanie a že nie všetky typy aplikácií sú rovnako vhodné pre obe rozhrania. Môžeme skúsiť porovnať napríklad klasické aplikácie OneNote, či Skype a ich ekvivalenty v novom užívateľskom rozhraní. Asi mi dáte za pravdu, že nie je to celkom to isté. Možno aj v tom je dôvod, prečo vo Windows Store zatiaľ ešte nie je tak veľké množstvo kvalitných zložitých aplikácií.

Na záver by som ešte rád pripomenul jednu paralelu z nedávnej histórie. S príchodom Office 2007 a jeho novinkou – pásom kariet („ribbon“) zdvihla sa veľká vlna kritiky na Microsoft. A dnes asi ťažko budeme hľadať niekoho, kto by sa rád vrátil k pôvodnému Office 2003. Budú mať „dlaždice“ podobný osud, ako „ribbon“?

PAVEL KRČ

(autor je informatik a v knižnici organizuje kurzy IT)

Zo života jednej malej knižnice alebo Obecná knižnica Horná Súča, pobočka Dúbrava

Naša knižnica je súčasťou Obecnej knižnice v Hornej Súči, ktorá poskytuje svoje služby na centrálnom pracovisku v budove obecného úradu, ale i na svojich pobočkách v osadách – v súčasnosti Dúbrava, Vlčí Vrch, Závrská).

Pobočka knižnice na Dúbrave má za sebou pomerne dlhú a bohatú históriu. Prvý evidovaný *Ročný výkaz o Miestnej ľudovej knižnici – Dúbrava* je z roku 1961, kde vtedajšia knižničička p. E. Jedináková uvádza:

- ✓ 25 evidovaných čitateľov,
- ✓ 11 výpožičiek,
- ✓ 326 kníh (stav knižnič. fondu),
- ✓ 16 nových kníh (ročný prírastok),
- ✓ realizácia 1 podujatia pre mládež.

Podľa *Zápisnice z prieskumu MLK v Horenej Súči – Dúbrave* z roku 1962 bola knižnica umiestnená v kultúrnom dome, v samostatnej miestnosti v šatni vedľa javiska. Knižničný fond bol umiestnený v jednej uzamknutej skrini. *Záznam z metodického návštevy* z roku 1964 uvádza, že knižnica sa presťahovala do triedy ZŠ. V roku 1976 sa Miestna ľudová knižnica v Horenej Súči – Dúbrave stala pobočkou Miestnej ľudovej knižnice v Hornej Súči.

Ročný výkaz o knižnici za rok 1981 (vypracovala vtedajšia pracovníčka knižnice p. P. Jurenková), obsahuje nasledovné údaje:

- ✓ 172 evidovaných čitateľov,
- ✓ 2803 výpožičiek,
- ✓ 1703 kníh (stav knižnič. fondu),

- ✓ 43 nových kníh (ročný prírastok),
- ✓ realizácia 1 výstavy.

Od roku 1976 vykonávala pobočka nepretržite svoju činnosť až do roku 2003. Od tej doby knižnica nevykázovala činnosť.

V uplynulom roku sa vedenie obce rozhodlo činnosť pobočky obnoviť. V súčasnej dobe, keď sa kultúrne inštitúcie, knižnice spomedzi nich nevyvíjajú, musia neraz vyrovnávať s existenčnými problémami, je to možné považovať za výnimočný krok.

Pobočka začala svoje služby verejnosti nanovo poskytovať v júni 2013. Sídlí v jednej miestnosti v pôvodných priestoroch budovy (dnes už) materskej školy v osade Dúbrava, ktoré využíva spolu s MO Jednoty dôchodcov Slovenska. Otvorená je jednu hodinu týždenne. Pred samotným začiatkom činnosti sa pod vedením vedúcej Obecnej knižnice pani Magdalény Gugovej uskutočnila generálna revízia knižničného fondu. V súčasnosti fond tvorí 1577 knižničných jednotiek pozostávajúcich z titulov náučnej a krásnej literatúry pre deti i dospelých.

Pri revízii bolo vyradených až 907 kníh, najmä z dôvodu opotrebovania a poškodenia. Kolegom knihovníkom je určite dobre známy fakt, že mnohých čitateľov (najmä detských) pútajú predovšetkým nové knihy a keďže fond našej pobočky nebol viac ako desať rokov aktualizovaný, prioritou sa stalo jeho doplnenie o nové tituly. Za uplynulé mesiace tak knižnicu obohatilo niekoľko desiatok nových kníh, ktoré sme získali kúpou z prostriedkov obecnej knižnice, ale i darom od našich čitateľov a podporovateľov.

Za viac ako polroka obnoveného pôsobenia sa do knižnice zapísalo 27 čitateľov, prevažne detí a mládeže do 15 rokov.

„Členskú základňu“ tvoria najmä deti navštevujúce materskú školu, ich starší súrodenci, ale i mamičky. Knižnicu tak navštevujú takmer celé rodiny. Neraz počet neevidovaných návštevníkov presiahne počet tých

riadne zapísaných a čitateľský preukaz funguje ako „rodinný“. Záujem je hlavne o rozprávkové knihy, detské príbehy, ale i odporúčanú školskú literatúru, ženské či psychologické romány.

Jednou z priorít do najbližšieho obdobia je lepšie spropagovať služby knižnice a získať väčší počet čitateľov aj spomedzi dospelých obyvateľov, príp. seniorov. Takisto rozvíjať spoluprácu s materskou školou (v pláne je dopoludňajšia exkurzia škôlkarov).

Dôležitým prostriedkom na udržanie a zvyšovanie záujmu návštevníkov je naďalej obohacovať fond o novú a žiadanú literatúru. Keďže rozpočet obecnej knižnice je obmedzený a musí pokrývať „nároky“ centrálného pracoviska aj troch pobočiek, v spolupráci s vedúcou knižnice p. Gugovou sme vypracovali projekt, s ktorým sa uchádzame o finančnú podporu zo súkromného sektoru.

Verím, že činnosť knižnice znamená pre obyvateľov Dúbravy možnosť vzdelávania, zábavy, zmysluplného trávenia voľného času a prostredníctvom stretávania sa i obohatenie kultúrno-spoločenského diania.

Mne prináša kontakt s mojou profesiou a rozšírenie hraníc mikrosveta, do ktorého sa občas zúži život mamy na materskej dovolenke.

Moje poďakovanie patrí Sylvii Fabovej z metodického oddelenia Verejnej knižnice Michala rešetku v Trenčíne za poskytnutie vybraných údajov z histórie knižnice v Dúbrave.

KATARÍNA GALÁDOVÁ,
Foto: archív OK Horná Súča

Katarína Hudecová má talent od Boha a internet v malíčku

Poetka z Trenčianskych Teplíc otextovala 133 piesní. Na dôchodku si vydaním básnickej zbierky splnila sen. Uplynulo dvadsať rokov a Katarína Hudecová medzitým napísala ďalších 23 kníh.

V objatí Simony Martausovej (vľavo) a Zuzany Laurinčíkovej

▪ Prečo je vaša najnovšia zbierka básní a epigramov ladená do zelenej farby?

Zelená farba ma vždy dobíjala energiou a nádejou. Je to predsa farba jari. Zbierku som nazvala V závetrí, keďže som prakticky invalidka a dosť málo sa pohybujem. Mám čas na rozmyšľanie, dívam sa z okna, pozerám do hory, kde má každý strom úplne iný odtieň zelene.

▪ Dá sa v tomto prípade závetrie chápať ako bezpečie?

Hoci by sa to mohlo zdať, nie je to celkom tak. Do bezpečia som sa nikdy netlačila. Naopak, ja som narodená v znamení barana, vždy musím byť vpredu. Avšak mám 85 rokov, svoje problémy, takže vrátila som sa naspäť, čo považujem za závetrie.

▪ Čím vás oslovila mladá speváčka Simona Martausová, ktorá už druhýkrát hudobne sprevádzala prezentáciu vašej knihy v trenčianskej knižnici?

Keď mi ju Zuzka Laurinčíkova odporučila pred pol druhu rokom, bola som očarená jej textami. Dovtedy som niečo také na Slovensku nepočula. To nie sú len slová pre slová, aby sa niečím naplnila notová osnova. Simonkine texty majú ľudom čo povedať, vyžarujú z nich jej životné priority. Majú krásne rýmotvorné slová, poučenie, myšlienku. Navyše ich spieva pekná dievčina s nádherným hlasom.

▪ Aj vy ste literárne začínali textami piesní. Podľa databázy SOZA ich máte na konte 133. Dajú sa porovnať s dnešnými?

Za mojich čias boli na texty úplne iné nároky, hlavne museli mať myšlienku. Keď nespĺňali potrebné atribúty a neboli dostatočne poetické, redaktor mi ich neprevzal. Takto som bola nútená na seba ešte viac pracovať. Popri fyzickom raste som mala možnosť rásť aj duševne.

▪ Väčšinu života ste pracovali manuálne, čo pre vás znamená písanie?

Ani neviem povedať, prečo píšem. Jednoducho nedokážem byť ľahostajná, keď mám na niečo vlastný názor. Zákiaľ píšem, necítim sa ani stará ani chudobná ani nešťastná.

▪ Kedy a o čom najradšej píšete?

Najradšej večer, ale nie je to pravidlo. Najviac tvorím v strese, keď mám veľa roboty. Alebo, keď ma niečo trápi. Nie nadarmo sa hovorí, že básne majú živnú pôdu v bolesti. A o čom? Ani neviem, o čom som nepísala. Hocičo ma vie podnietiť, nevyhýbam sa ani občianskej poézii ako napríklad v knižke Brkom ohniváka.

▪ Viac ako dvadsať rokov ste publikovali v Trenčianskych

novinách. Ako sa vám podarilo presadiť na stránkach regionálneho týždenníka?

Vďaka úžasnému človekovi Štefanovi Šickovi, dlhoročnému šéfredaktorovi. Najprv som sa ho spýtala, či by neuverejnčil moje básničky. Súhlasil. Potom ich už pýtali oni odo mňa. Veľmi ma povzbudzovalo, že celá oblasť mohla každý týždeň čítať moje básne či epigramy. Bolo to pre mňa niečo ako doping.

▪ Spomínate epigramy, kde pre ne hľadáte inšpiráciu?

V živote. Keď sa mi niečo nepáči, postavím to do satirického svetla. Ten, kto to je schopný pochopiť, tam seba alebo niekoho nájde. Neraz kritické verše adresujem aj sama sebe. Svoj chrbát síce človek nevidí, ale je dôležité priznať si aj vlastné chyby.

▪ V poslednej dobe neobchádzate ani náročný žáner japonskej poézie – haiku.

Oslovil má práve svoju náročnosťou. Trojveršie musí obsahovať 17 slabík, pričom stavba jednotlivých riadkov pozostáva v zložení 5 – 7 – 5 slabík. Myšlienka je tu dôležitejšia ako rým. Treba veľa povedať málo slovami. Aby slovám bolo tesno a myšlienkam voľno.

▪ Ktorý impulz vás presvedčil vydať prvú knihu až keď ste mali 65 rokov?

V minulosti boli spisovatelia len vybraní ľudia, ktorým vydávanie kníh platilo vydavateľstvá. Teraz môže písať každý, kto chce a má peniaze na vydanie. V mojom prípade to spôsobila skutočnosť, že už som mala napísaných veľa básní. Keď som zistila, že si ma ľudia všimli a začali uznávať, posmelilo ma to do ďalšej tvorby.

▪ Zaujímavé, že všetkých 24 kníh ste vydali vlastným nákladom.

Zase sme pri koreni veci. Kedysi si vydavateľstvo vybralo autora, vydalo mu knihu v náklade 30 000 kusov a všetci na tom zarobili. Dnes taký spisovateľ ako ja nezarobí nič. Naposledy som vydala 250 výtlačkov. Na druhej strane ich odo mňa žiadajú knižnice po celom Slovensku.

▪ Každú svoju knižnú novinku označujete za poslednú. Znamená to, že neplánujete?

Spočiatku som bola prekvapená, že sa mi vôbec podarilo napísať knihu. Neverila som si, že napíšem ďalšiu. Ako dieťa som za dedinou pásala husi a čítala len pri sviečkach alebo petrolejke. Boli sme štyria súrodenci, každý mal niečo na starosti. Ja husi, kozy a zajace. Tvrdosť života som si vždy ozvlášťovala rojčením, básnením. Veci som chcela vidieť vždy v krajšej podobe. Snáď sa pod moje knihy podpísal aj talent. Ale ten predstavuje len päť percent, zvyšok je záľuba a drina. Ako vo všetkom.

▪ Máte vlastnú webovú stránku, je to signál, že kráčate s dobou?

Nie je to kvôli tomu, aby som sa predvádzala. Našťastie sa okolo mňa stále krúti dosť mladých ľudí. Dokážem sa orientovať na internete, odpisujem na e-maily. Bez počítača by som len ťažko napísala toľko knižiek.

▪ Žijete v Trenčianskych Tepliaciach, ale narodili ste sa na Ukrajine a od troch rokov vyrastali v Nitrianskej Blatnici. Spomeniete si na nejaký zážitok z detstva?

Môj otec bol Slovák, zajatec z prvej svetovej vojny, ktorý neprijal ukrajinské občianstvo. Bol obuvník, v dedine Nemirince si postavil dom, vysadil záhradu, kúpil kravu a až potom sa oženil. Pamätám si, ako v tej záhrade kvitli višne. Do Trenčianskych Teplíc ma služobne preložili z Bratislavy v roku 1956. Nikoho som tam nepoznala, požiadala som o výmenu do Piešťan. Lenže kolega, ktorý mal ísť miesto mňa do Teplíc si zlomil nohu. To bola križovatka môjho osudu a v priebehu polhodiny som spoznala svojho nastávajúceho manžela.

PETER MARTINÁK, Foto: VKMR
[In Trenčianske noviny, 2013, č. 44, s. 10.]

(FOTO)GALÉRIA PODUJATÍ VO VKMR ZA II. POLROK 2013**Quo vadis Slovensko alebo Dvadsať rokov samostatnosti**

Od rozdelenia ČSFR stálo Slovensko na rôznych križovatkách. Ucelený pohľad na dvadsaťročnú cestu samostatnosti prináša kniha, v ktorej rezonujú dve kľúčové otázky – odkiaľ a kam.

Prezentácia 632-stranovej publikácie odštartovala v Trenčíne československé diskusné turné. Zároveň otvorila jesennú sezónu kultúrnych podujatí vo Verejnej knižnici Michala Rešetku. Kolektív autorov na besede zastupovali všetci štyria editori knihy, analytici Inštitútu pre verejné otázky Martin Bútor, Grigorij Mesežnikov, Zora Bútorová a Miroslav Kollár.

Nespokojnosť verzus potenciál

Pre Bútoru mal začiatok série stretnutí s čitateľmi v trenčianskom kraji osobitnú príchut'. Jeho otec sa narodil v Nemšovej a strýko tam bol kedysi dvojnásobným starostom. „Keď sme rozmýšľali, ako si uctiť výročie vzniku Slovenskej republiky, povedali sme si, že má zmysel ponúknuť ľuďom ve-

vo aj profesionálne pestrú, komponovanú výpoveď rozmanitých osobností o tom, odkiaľ prichádzame a kam ideme. Myslíme si, že nespokojnosť medzi ľuďmi je oprávnená, ale zároveň sme presvedčení, že Slovensko má úžasný potenciál. Kniha Odkiaľ a Kam sa pokúša pomenovať, prečo sa nám nie vždy darí ten potenciál využiť a posunúť sa ďalej. Domnievame sa, že na otázku kam sa nedá dosť dobre odpovedať bez toho, ak nemáme zmapované a pomenované základné piliere za uplynulých dvadsať rokov,“ povedal bývalý poradca prezidenta Václava Havla a veľvyslanec SR v USA.

Atlas otázok a odpovedí

Kniha pozostáva zo siedmich kapitol. Dovedna šesťdesiatjeden autorov rôznych generácií a rozličných profesií sa v nej zamýšľa nad vývojom slovenskej a českej spoločnosti od rozdelenia spoločnej republiky. Počnúc historikmi, cez politológov, právnikov, sociológov, ekonómov, psychológov, antropológov, pedagógov, teológov, spisovateľov, publicistov, občianskych aktivistov až po blogerov. Medzi príspevkami nechýbajú svedectvá Toma Nicholsona o korupcii, Jiřího Příbáňa o problémoch právneho štátu a ústavnosti, či Antona Srholca o kultúre života. Priestor je tiež venovaný problematike menšín, vplyvu internetu, environmentálnemu hnutiu i páčlivým ekonomickým otázkam. „Z pozície editorky som mala možnosť spoznávať texty medzi prvými. Veľmi nám záležalo, aby sme v knihe hovorili jazykom, ktorý je príťažlivý. Aby sa prihovárala nielen suchými faktami, ale aj pocitmi, zážitkami a skúsenos-

tami,“ pripomenula sociologička Zora Bútorová, ktorá v diele rozoberá tému československých vzťahov. Ako doplnil Grigorij Mesežnikov, pre odborníkov aj širokú verejnosť môže zaujímavé vyznieť porovnanie vývoja spoločenského usporiadania z pohľadu človeka, ktorý sa narodil v Rusku a na Slovensku žije tridsať rokov. „Pri všetkej kritickosti voči našej demokracii, keď porovnáme vývoj slovenskej demokracie s vývojom krajín, ktoré ešte pred 24 rokmi patrili do toho istého socialistického tábora, vidíme, že žijeme podľa absolútne iných pravidiel. Napriek problémom dnes na Slovensku nikto nepocit'uje reálnu hrozbu zániku demokracie. Považoval som za potrebné čitateľom pripomenúť, že keď hovoríme odkiaľ, tak cesta Slovenska bola aj odtiaľ.“

Nik to za nás neurobí

Zaujímavými postrehmi obohatil diskusiu Miroslav Kollár, ktorý sa dlhodobo venuje médiám a ich podielu na nálade spoločnosti. Záverečné slovo však patrilo opäť Martinovi Bútorovi. „Odpoveď na otázku kam len tak ľahko od nikoho nedostaneme. Z každodennej skúsenosti a pozorovania života na Slovensku cítime, že slovíčko kam by si mal každý definovať v súvislosti s tým, čo pre cieľ urobil. Vyznieva to paradoxne, možno až nepríjemne, pretože sme si mysleli, že načo sa treba o všetko starať, keď máme inštitúcie, zvolených ľudí, ktorí to za nás urobia. Nie, nik to za nás neurobí. To je jedno zo zistení tejto knihy.“

PETER MARTINÁK, Foto: VKMR
[In *Trenčianske noviny*, 2013, č. 37, s. 8.]

Spisovateľ Rudolf Dobiáš píše, aby nezradil bývalých politických spoluväzňov

Keď jeho literárni rovesníci písali diela socialistického realizmu, on musel t'aziť uránovú rudu v Jáchymove. Nerovný súboj s totalitným režimom nevzdal a publikuje dodnes. Rudolf Dobiáš (1934) vydal tri nové knihy, v ktorých odpúšťa, ale nezabúda.

Autor, ktorý začínal rozhlasovými hrami pre deti, predstavil žánrovo odlišné publikácie tradične na pôde trenčianskej knižnice. Zbierku poézie, román o kolektivizácii a faktografickú pamiatku obetiam komunizmu na Slovensku pokrstili ružovými lupienkami.

To najlepšie o vzťahu muža a ženy

V básnickej zbierke Rozhovory s Rút Dobiáš ponúkol srdce na dlani. Lyrický hrdina sa ocitá v poslednej fáze pozemskej púte. Premýšľa nad zmyslom života, hľadá, pochybuje, no nikdy nestráca vieru v ľudskosť človeka. Ako povedal, Rút nie je vymyslená, ale biblická postava, ktorú si zámerne vybral ako zástupkyňu všetkých žien. Rozhovory s ňou sú prepletené ľúbostnou tematikou. Vrcholia v samostatnej básni, podľa ktorej zbierka dostala názov. „Hoci ide o báseň z pera staršieho tvorcu, ktorá

je spomienkou na lásku z mladosti, podľa mňa sa radí k tomu najlepšiemu, čo slovenskí básnici o vzťahu muža a ženy napísali, teda ku Sládkovičovej Maríne, Smrekovmu dielu Básnik a žena a Kostrovej Ave, Eva,“ poznamenal literárny vedec Igor Hochel.

MUKL

Aj v ďalšej Dobiášovej novinke z kategórie „knihy z prítmnia“ hrá hlavnú úlohu žena. Prozaické dielo Johana. Johanin chlapec stelesňuje kroniku lásky a smrti. Vychádza z dvoch konkrétnych, navzájom nesúvisiacich príbehov počas násilnej kolektivizácie, resp. ľudových vzbúr v päťdesiatych rokoch minulého storočia. Podľa autora literatúry faktu Jána Bábika Dobiáš v románe potvrdil osobitné postavenie v slovenskej literatúre. „Tak, ako má ruská literatúra svoju gulagovskú literatúru reprezentovanú Alexandrom Solženicynom, my máme Rudolfa Dobiáša, ktorý priniesol tzv. muklovský typ literatúry. Skratkou MUKL sa vo väzenských spisoch označoval muž určený k likvidácii. Tragické obdobie najnovšie osvetlil na príklade nevinného človeka strhnutého vírom eštabáckych konštrukcií.“

Využíva šancu svedčiť

Temné stránky totalitného režimu v rokoch 1948 – 1989 Dobiáš zdokumentoval v prehľade pamätníkov a pamätných tabúl venovaných obetiam komunizmu na Slovensku. Knižku s bohatou obrazovou prílohou pomenoval latinským výrazom Memoria passionis, čo v preklade znamená Pamäť utrpenia. Rozsahovo nevelká, ale obsahovo prínosná práca vystavila obdobiu neslobody nekompromisný účet. V 69 slovenských mestách a obciach od roku 1989 doteraz odhalili 22 pamätníkov, 3

pamätne hroby a vyše stovky pamätných tabúl, venovaných obetiam komunizmu – popraveným, umučeným, väzneným, zavlečeným do ZSSR, usmrteným pri pokuse o opustenie republiky, vystávaným a deportovaným, internovaným vo vojenských táborech nútených prác, zastreleným počas okupácie Československa vojskami Varšavskej zmluvy v auguste 1968. „Publikácia Memoria passionis je svojim spôsobom takisto pamätník, pripomínajúci príbehy niekoľkých desiatok osobností z tisícov nespravodlivo a protiprávne postihnutých komunistickým režimom,“ priblížil rodák z Dobrej pri Trenčíne, v mladosti potrestaný za nesúhlas s totalitným režimom sedemročným väzením v uránovej bani.

Ako dodal, k písaniu ho motivujú najmä živé spomienky na politických spoluväzňov, ktorých nechce zradiť svojim mlčaním.

PETER MARTINÁK, Foto: VKMR
[In *Trenčianske noviny*, 2013, č. 36, s. 9.]

Zákutia Strednej Ázie objavoval podľa starých sovietskych máp

Michal Knitl (30) precestoval stopom Európou, pôsobil ako dobrovoľník v Južnej Amerike, šoféroval rikše v Kalifornii. Prespáva u domorodcov, aby spoznal ich kultúru. Tvrdí, že na potulkách svetom sa človek za rok naučí viac než počas piatich rokov v práci.

V rámci expedície cez Kirgizsko, Tadžikistan a Afganistan prešiel peši 800 kilometrov. So zážitkami z tohto kúta sveta sa podelil v trenčianskej knižnici. Knitlova trasa viedla naprieč Maďarskom, Srbskom, Bulharskom, Tureckom, Gruzínskom, Arménskom, Náhorným Karabachom, Iránom,

Turkmenistanom, Uzbekistanom do spomínanej trojice stredoázijských štátov.

Z gauča pozoruje zvyky a tradície

Absolvent Fakulty managementu Univerzity Komenského vyhľadáva najmä hory. Napriek rečovému hendikepu mu cestovanie posilňuje vieru, že všetko sa dá. Patrí medzi sto najaktívnejších používateľov sociálnej siete Couchsurfing. Jej členovia si bezplatne ponúkajú nocľah. Popri ušetrených peniazoch môžu prostredníctvom „gaučov“ spoznať miestne zvyky. „Couchsurfing nie je len o prespaní. Chcem vidieť, ako žijú domáci. V hosteloch človek väčšinou stretáva zahraničných hostí a ja predsa nejdem na druhý kontinent kvôli tomu, aby som tam stretol turistu z Nemecka,“ hovorí rodák z Bratislavy.

Kirgizsko je vďaka vysokej priemernej nadmorskej výške rajom pre milovníkov hôr. V bývalej republike ZSSR strávil Knitl dva mesiace.

V kirgizskej jurte

V teréne sa najčastejšie orientoval podľa starých sovietskych máp. Ako doplnil, celú cestu prešiel po zemi, občas mal šťastie aj na taxík, ktorý išiel vtedy, keď sa naplnil. Osemnásť-

KULTÚRNE PODUJATIA

dňová túra na ľadovci Južný Inylčok v pohorí Ťanšan však mohla mať nebezpečnú dohru. „Hoci v ruksaku som niesol ovsené vločky, sušené ovocie, veľké kirgizské chleby, jeden a pol kila nutely, zeleninu, cestoviny či konzervy tuniaka, nebyť vracajúcich sa ruských horolezcov, ktorí mne a ďalším dvom Slovákom v základnom tábore pod štítom Pik Pobeda dali zvyšné zásoby zavaraného mäsa, boli by sme počas posledných dní asi trochu hladní...“

Obavy boli na mieste

Mesačnú zastávku v Tadžikistane Knitl využil predovšetkým na presun cez masív Pamíru. Suchou nohou vystúpil do výšky 5600 m. Prespával

vo vlastnom stane alebo v skromných príbytkoch pastierskych rodín. Strach si nepripúšťal. „Až keď späťne zohľadním, kde som bol, musím uznať, že rodičia mali právom obavy. Ísť cez Pamír sám peši 200 km nejakých desať dní s tým, že možno niekoho stretnem, asi nie je normálne. Ale vtedy mi to pripadalo ako dobrý nápad. Domácich som stretol na pastvinách so zvieratami priemerne raz za deň. Ľudia v tejto oblasti trú biedu, pričom dodnes s nostalgiou spomínajú na sovietske časy,“ uviedol mladý dobrodruh.

Hodvábny vietor

Putovanie Strednou Áziou zavŕšil v Afganistane. Po prechode tadžicko-

afganskej hranice mal pocit, že sa zastavil čas. „V prvých usadlostiach to vyzeralo ako v stredoveku. Hlinená cesta, hlinené domy, žiadna elektrina, zopár zvierat, pôda a široko-ďaleko nič iné. Čo sa týka Kábulu, odkedy tam prišli Američania, Afganci majú veľké nákupné centrá aj s typickým jedlom z USA,“ podotkol cestovateľ, ktorého v hlavnom meste prichýlili Slováci z organizácie Človek v ohrození. Počas takmer šesťmesačnej expedície si viedol podrobný denník. Poznámky a fotografie postupne spracoval do cestopisu Hodvábny vietor.

PETER MARTINÁK, Foto: MK
[In *Trenčianske noviny*, 2013, č. 46, s. 9.]

Beseda so začínajúcou autorkou Vanessou Jóriovou spojená s prezentáciou jej fantasy knihy pre deti a mládež *Za múrom*. Dátum: 8. 10. 2013. Foto: VKMR.

Prezentácia detskej knihy speváka Mira Jaroša *Čisté rúčky* v trenčianskych materských školách. Dátum: 25. 10. 2013. Foto: VKMR.

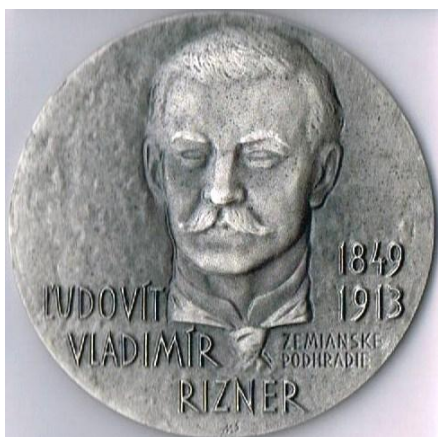
Beseda s umelcom, filozofom, cestovateľom, vydavateľom Tiborom E. Rostasom a prezentácia jeho knihy *Mlčanie II*. Dátum: 3. 12. 2013. Foto: VKMR.

Prezentácia najnovšej knihy spisovateľky a dizajnerky Martiny Monošovej *Lekcie z nenávisti*. Dátum: 13. 12. 2013. Foto: VKMR.

Spomienka na Ľudovíta Vladimíra Riznera

Trenčiansky samosprávny kraj v Trenčíne udeľuje

Pamätnú plaketu

Kolektívu Verejnej knižnice

M. Rešetku v Trenčíne

pri príležitosti

100. výročia úmrtia a 165. výročia narodenia
Ľudovíta Vladimíra RIZNERA

Trenčín
október 2013

MUDr. Pavol Sedláček
predseda TSK

Seminárne stretnutie vrátane spomienkovej slávnosti venované významnému slovenskému bibliografovi, básnikovi, pedagógovi a publicistovi Ľ. V. Riznerovi sa uskutočnila 25. septembra 2013. Organizátori – Trenčianske osvetové stredisko, Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne v spolupráci s Maticou slovenskou

a MOMS v Trenčíne si tak pripomenuli 100. výročie úmrtia a 165. výročie jeho narodenia. Rodák zo Zemianskeho Podhradia sa svojou pedagogickou, osvetovou, literárnou a publicistickou činnosťou usiloval o rozširovanie vzdelania, zlepšenie hospodárskeho i kultúrneho života pospolitého roľníckeho ľudu. Podrobnejšie o Riznerovi ako mnohostrannej osobnosti národno-kultúrnych dejín sa účastníci seminára dozvedeli z troch prednášok. Doktorka Eva Augustínová priblížila vo svojom vystúpení Riznerov odkaz pre súčasnú bibliografiu, docent Pavol Parenička v prednáške „Ľ. V. Rizner v kontexte slovenskej vedy“ vyzdvihol jeho výskumnú a bádateľskú činnosť v oblasti národopisu a jazykovedného bádania. Literárna tvorba Ľ. V. Riznera bola témou vystúpenia Mgr. Petra Cabadaja. Svojimi prednáškami pri-

blížili dospelým i študentom osobnosť tohto neúnavného bádateľa vo viacerých oblastiach. Ako priekopníka slovenskej bibliografie, vytrvalého šíriteľa osvetu a slovenského slova medzi širokými vrstvami ľudu. Súčasťou seminára bolo odovzdávanie pamätných listov Matice slovenskej z rúk predsedu MS Ing. Mariána Tkáčča a docenta Pavla Pareničku. Pamätne plakety pri príležitosti 100. výročia úmrtia a 165. výročia narodenia Ľ. V. Riznera odovzdal predseda TSK, MUDr. Pavol Sedláček. Po skončení seminára sa uskutočnila pietna spomienka pri pomníku Ľ. V. Riznera v Parku M. R. Štefánika v Trenčíne. Pri tejto príležitosti dalo mesto Trenčín pamätník vyčistiť a upraviť okolie. Prispelo tak k dôstojnej pietnej spomienke na osobnosť Ľ. V. Riznera.

JANA POLÁKOVÁ

Foto: VKMR (4), TSK (1)

Trenčiansku knižnicu navštívil minister kultúry SR

V stredu 9. októbra sme vo Verejnej knižnici M. Rešetku privítali vzácneho hosťa. Na spiatocnej ceste z výjazdového rokovania vlády SR v Handlovej navštívil naše pracoviská minister kultúry Mgr. Marek Maďarič. Minister kultúry si našiel čas na prehliadku všetkých oddelení VKMR na Jaselskej i Hasičskej ulici. Počas krátkej exkurzie sa zaujímal najmä o čitateľskú základňu, ako aj aktivity a vplyv knižnice na posilňovanie kultúrneho povedomia obyvateľov Trenčína i Trenčianskeho samosprávneho kraja. Zároveň ocenil záslužnú prácu knihovníkov, pričom vyjadril potešenie z veľkého záujmu o podujatia pre deti. Ministra Maďariča počas neoficiálnej návštevy sprevádzala poverená vedením odboru kultúry TSK Ing. Marta Šajbidorová, riaditeľka VKMR Mgr. Lýdia Brezová a vedúca knižnično-informačných služieb VKMR Mária Španiková.

PETER MARTINÁK, Foto: VKMR

Matica slovenská a MO MS v Trenčíne
Trenčiansky samosprávny kraj
Mesto Trenčín
Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne

vyhlasujú výsledky

XXI. ročníka Literárnej súťaže Jozefa Braneckého STUDŇA SA TAJNE S DAŽĎOM ZHOVÁRA

Trenčín, 22. november 2013

Zoznam ocenených v žánri POÉZIA

(bez ohľadu na kategóriu)

1. miesto: Ľudmila Zimmermannová, Topoľčany
1. miesto: Viktória Laurent Škrabalová, Paríž
2. miesto: Evan Šanta, Poprad
2. miesto: Andrea Trusková, Trenčín
3. miesto: Veronika Černáková, Trenčín
3. miesto: Mariana Schmieder, Oravská Poruba
3. miesto: Pavol Fekete, Košice

KOLEKTÍVNA CENA MO MATICE SLOVENSKEJ V TRENČÍNE

Žiaci ZUŠ J. Melkoviča v Starej Ľubovni

(Veronika Grešová, Barbora Plutová, Mariana Vislocká, Renáta Stričová, Erika Virostková, Dominik Jozefík, Adam Kollár, Jana Biganičová, Emma Tomková, Miroslava Ščigulinská)

CENA MO MATICE SLOVENSKEJ V TRENČÍNE

Janka Fabová, Trenčín
Jaroslav Jůzek, Heľpa
Emília Filipová, Dudince

CENA PRIMÁTORA MESTA TRENČÍN

Kamil Weiner, Šenkvice

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

VYHODNOTENIE XXI. ROČNÍKA
CELOSLOVENSKEJ LITERÁRNEJ
SÚŤAŽE JOZEFA BRANECKÉHO

Matica slovenská a MO MS v Trenčíne
Trenčiansky samosprávny kraj
Mesto Trenčín
Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne

vyhlasujú výsledky
**XXI. ročníka Literárnej súťaže Jozefa Branekého
STUDŇA SA TAJNE S DAŽĎOM ZHOVÁRA**

Trenčín, 22. november 2013

Zoznam ocenených v žánri PRÓZA

(bez ohľadu na kategóriu)

- 1. miesto: Ľudmila Zimmermannová, Topoľčany
- 1. miesto: Zuzana Martišková, Topoľčany
- 2. miesto: Silvia Zápotočná, Trenčín
- 2. miesto: Tomáš Gerbery, Plešivec
- 3. miesto: Diana Piešťanská, Trenčín
- 3. miesto: Miloš Hronec, Bratislava
- 3. miesto: Oľga Nemcová-Košecká, Trenčín

CENA MO MATICE SLOVENSKEJ V TRENČÍNE

Sabina Štefulová, Trenčín
Zuzana Vargová, Trenčín
Lýdia Šimková, Trenčín
Martin Lančarič, Bardejov
Ivana Lešičková, Trenčín

CENA RIADITEJKY VEREJNEJ KNIŽNICE MICHALA REŠETKU V TRENČÍNE

Jaroslav Janečka, Trenčín

CENA VEDÚCEJ ODBORU KULTÚRY TRENČIANSKEHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

Ružena Viskupičová, Trenčín

CENA PRIMÁTORA MESTA TRENČÍN

Jana Judinyová, Trnava

CENA EURÓPSKEJ ASOCIÁCIE MIEST MIERU

Jozef Páleník, Svinná

Trenčianska knižnica opäť nechýbala na dvojdňovom podujatí Open days, ktoré každoročne organizuje Europe direct Trenčín v spolupráci s Trenčianskym samosprávnym krajom s cieľom informovať mladých ľudí o Európskej únii, inštitúciách EÚ a možnostiach euroobčanov. Dátum: 7. – 8. 11. 2013. Foto: VKMR.

Za účasti trenčianskej knižnice sa v Účelovom zariadení Kancelárie NR SR v Častej – Papierničke stretli zástupcovia partnerov Parlamentnej knižnice NR SR. Seminár nadväzoval na odborné stretnutia z predošlých rokov. Tento ročník obohatila prítomnosť riaditeľov všetkých parlamentných knižníc krajín V4. Dátum: 25. – 27. 11. 2013. Foto: Kancelária NR SR.

Najmocnejšie kúzlo? Láska!

Autorka Zuzana Csontosová pochádza z Trenčína, momentálne je na materskej dovolenke a so svojou rodinou žije v Brne. Bolo pre nás veľkou čťou, že si trenčiansku knižnicu vybrala ako vôbec prvú, v ktorej sa zúčastnila besedy s deťmi. Svoju prvú knihu s názvom Najmocnejšie kúzlo predstavila s literárnym kritikom Dadom Nagyom v Bratislave a pokrstila ne-tradične – jesenným lístím.

V zastúpení vydavateľstva Albatros, ktoré knihu Najmocnejšie kúzlo uviedlo na knižný trh, nás poctila návštevou i Annamária Brath, ktorá nezabudla deťom priniesť malé prekvapenia. Keď sa nám detská izba zaplnila do posledného miestečka, s radosťou sme doslova vbehli medzi deti. Keďže sme boli prezlečení za rozprávkové bytosti, deti museli podľa jednoduchých opisov uhádnuť, čo sme zač. Víla Juliana deti troška pomýlila, pretože bola celá v bielom, navyše práve bolo

Lucie... Ale po prečítaní prvých indícií to hneď uhádli. Juliana je hlavnou postavou prvej rozprávky, ktorej dej sa okrem iného odohráva priamo v Trenčíne a jeho priľahlom okolí. Na dobrú čarodejnicu Hedvigu, ktorá Juliane pomáhala, ani nepotrebovali žiadne pomôcky. Hneď, ako vysadla na metlu, identifikácia bola jasná... Deti poučila, ako sa na metle správne jazdí, pretože podľa zaručených bosoráckych informácií má byť tá časť metly, ktorou sa zametá vpredu a nie naopak, ako to býva často vyobrazené. Len pravé čarodejnice vedia, že predstavuje konskú hrivu.

Vodník Matúš je tak trochu čudák od jazera Počúvadlo. Keď sa pri jazere konala tanečná zábava, nie aby ťahal ľudí za nohu do vody, ako je u nich dobrým zvykom, ale užasnuto pozoroval tanečníkov a opakoval si: krok – sun – krok, krok – sun – krok. Tak sa mu ľudia zapáčili, že sa vydal do Ban-

skej Štiavnice, nechal sa premeniť na človeka a začal pracovať ako pekáč. Mal toľko práce, že ani na besedu za nami nemohol prísť a tak ho zastúpila naša kamarátka vodníčka Valentínka – veď s Matúšom sa už poznajú nejakých tých pár sto liet...

Ďalšou rozprávkou je príbeh malej čarodejnice Kláry, ktorá chodí do čarodejnickej školy, kde so svojimi kamarátmi skúša nové kúzla, čary a spoznáva silu mágie. Pri jednom nevšednom dobrodružstve spolu prídu na to, že i ľudia vedia svojim spôsobom čarovať.

Kniha obsahuje tri nádherne ilustrované rozprávky. Obrázky nakreslil Bystrik Vančo. Všetky majú v sebe krásne posolstvo – odpoveď na otázku, čo na svete je to najmocnejšie kúzlo. Deti, ktoré sa besedy zúčastnili, na to okamžite poznali odpoveď. Je to predsa LÁSKA!

LUBICA KRAJČÍKOVÁ, Foto: VKMR

V trenčianskej knižnici vedia, po čom deti túžia

Navštevuje vaše dieťa trenčiansku knižnicu? Ak nie, malo by, pretože vďaka šikovným knihovníčkam tam čítanie dostáva zážitkový rozmer.

Pracovníčky Verejnej knižnice Michala Rešetku nadviazali na vlnajšie víťazstvo v celoslovenskej súťažnej prehliadke podujatí pre deti ďalším ocenením.

Šiesty ročník konfrontácie detských knihovníkov hostila Knižnica Bratislava – Nové Mesto. Oproti predchádzajúcim bol mimoriadne veselý. Súťažiaci museli prispôbiť ukážky svojich podujatí téme humor v detskej literatúre.

Knižnica nie je len o knihách

Cieľovú skupinu tento raz predstavovali žiaci prvého stupňa základných škôl. Ako povedala porotkyňa Gabriela Futová zo Slovenskej národnej knižnice v Martine, prehliadka potvrdila, že detskí knihovníci nezaháľajú a neustále prijímajú nové podnety, ako deti zaujať a ako s nimi pracovať. V jedenásťčlennej konkurencii sa opäť nestratila ani dvojica mladých trenčianskych knihovníčok Ľubica Adámiková – Petra Motyčková. Ich poduja-

tie malo názov Čítanie je zábava a získalo cenu za láskavý prístup. „Spôsob komunikácie s deťmi, zapadnutie medzi nich, pútavé čítanie aj malé odmeny, ktoré deťom rozžiarili oči dokazujú, že do trenčianskej knižnice chodia deti radi a vôbec nie nasilu,“ pokračovala obľúbená detská spisovateľka.

Kto sú detské knihovníčky?

Okrem prezentácie tvorivých schopností mali účinkujúci možnosť objaviť nové zdroje motivácie a zároveň načerpať ďalšie skúsenosti. Podľa Adámikovej dnes deti uprednostňujú zážitkové čítanie s množstvom súťaží a hier. „Dostali sme úžasné nápady na informačné hodiny. Potešilo nás, koľko knihovníkov sa začalo prezliekať do kostýmov. Videli sme množstvo spôsobov, ako pracovať s textom a rozvíjať u detí komunikatívnosť a čitateľskú zručnosť. Náučná literatúra sa dá tiež podať ne-tradične a zábavnou formou, pričom sa často využívajú aj deťom blízke multimedialne zdroje. Navyše, samotné deti prišli s kopou výborných nápadov na vybavenie detského oddelenia – od pohoviek až po vankúše.

DETSKÉ STRÁNKY - MADE IN DETI

V usporiadateľskej knižnici mali dokonca v zníženom strope zabudovanú svetelnú severnú hviezdnu oblohu, ktorá nádherne pomáha pri téme o vesmíre.“

Napriek humorne ladeným ukážkam počas dvojdňovej prehliadky zazneli aj kritické hlasy. „Prácu detských knihovníkov veľmi obdivujem, takisto ich entuziazmus a nadšenie. Sú to často pedagogičky, psychologičky, výtvarníčky, mamy, čitateľky, animátorky, či herečky v jednej osobe. Popri plnení každodenných povinností im príprava dobrého podujatia trvá aj niekoľko týždňov. Z ich situácie som však neskutočne frustrovaná. V drvivej väčšine je práca detských knižníc hlboko podceňovaná, nehovoriac o finančnom ohodnotení,“ doplnila Futová s trpkosťou v hlase.

PETER MARTINÁK, Foto: VKMR
[In *Trenčianske noviny*, 2013, č. 40, s. 7.]

SVET STÁLE LÁSKU MÁ – tradičné predvianočné stretnutie pracovníkov knižnice s deťmi z Detského domova Lastovička v Trenčíne. V decembri ho spestrilo zážitkové čítanie Tibora Hujdiča alias pána Mrkvičku. Dátum: 6. 12. 2013. Foto: VKMR

Papučková noc '2013

V prvý októbrový piatok pripravila Verejná knižnica Michala Rešetku mladým čitateľom ďalší nezabudnuteľný zážitok. Oblíbená Papučková noc plná hier a prekvapení mala tradične bohatý sprievodný program.

K jej vrcholom patrila beseda s hudobníkom Branislavom Jobusom, diskusia o zaujímavostiach zo sveta kriminalistiky s Mgr. Dankou Adamíkovou, písanie želaní vodníkovi Valentínovi, večerná detektívna prechádzka mestom v rámci hľadania skrytých indícií s pomocou dobrovoľníkov, či tvorivé dielne.

PM, Foto: VKMR

Zoznam obcí a miest, ktoré si pripomínajú jubileum prvej písomnej zmienky v roku 2014

1244	Drietoma (okr. Trenčín) – 770. výročie	1389	Čierna Lehota (okr. Bánovce nad Bebr.) – 625. výročie
1244	Zlatovce – časť Trenčína (okr. Trenčín) – 770. výročie	1389	Lutov (okr. Bánovce nad Bebravou) – 625. výročie
1269	Mníchová Lehota (okr. Trenčín) – 745. výročie	1389	Miezgovce (okr. Bánovce nad Bebravou) – 625. výročie
1269	Neporadza (okr. Trenčín) – 745. výročie	1389	Omastiná (okr. Bánovce nad Bebravou) – 625. výročie
1269	Soblahov (okr. Trenčín) – 745. výročie	1389	Šípkov (okr. Bánovce nad Bebravou) – 625. výročie
1269	Trenčianska Turná (okr. Trenčín) – 745. výročie	1394	Vrbovce (okr. Myjava) – 620. výročie
1269	Trenčianske Jastrabie (okr. Trenčín) – 745. výročie	1419	Nová Ves n/V (okr. Nové Mesto n/V) – 595. výročie
1324	Dobrá – časť Tr. Teplý (okr. Trenčín) – 690. výročie	1419	Vaďovce (okr. Nové Mesto nad Váhom) – 595. výročie
1329	Libichava (okr. Bánovce nad Bebravou) – 685. výročie	1439	Dubodiel (okr. Trenčín) – 575. výročie
1329	Malá Hradná (okr. Bánovce nad Bebr.) – 685. výročie	1439	Horné Srnie (okr. Trenčín) – 575. výročie
1329	Malé Hoste (okr. Bánovce nad Bebravou) – 685. výročie	1439	Orechové – časť Trenčína (okr. Trenčín) – 575. výročie
1329	Pochabany (okr. Bánovce nad Bebravou) – 685. výročie	1439	Selec (okr. Trenčín) – 575. výročie
1329	Ruskovce (okr. Bánovce nad Bebravou) – 685. výročie	1439	Svinná (okr. Trenčín) – 575. výročie
1329	Veľká Hradná (okr. Trenčín) – 685. výročie	1484	Cimenná (okr. Bánovce nad Bebravou) – 530. výročie
1329	Veľké Hoste (okr. Bánovce nad Bebr.) – 685. výročie	1609	Bukovec (okr. Myjava) – 405. výročie
1374	Brunovce (okr. Nové Mesto nad Váhom) – 640. výročie	1709	Podkylava (okr. Myjava) – 305. výročie

Významné regionálne udalosti s jubileom v roku 2014

- 179 rímski vojaci počas bojov s Kvádmi založili osadu Laugaricio a na pamiatku víťazstva zanechali na hradnej skale vytesaný nápis – 1835. výročie
- 1324 kráľ Karol Róbert potvrdil dekrétom povýšenie Trenčína na slobodné kráľovské mesto – 690. výročie
- 1424 bol postavený Kostol sv. Archanjela vo Vaďovciach – 590. výročie
- 1454 mesto Trenčín dostáva od majiteľa hradu Jána Huňadyho právo meča – 560. výročie
- 1524 Tematín s Modrovkou daroval kráľ Ľudovít II. do zálohy Alexejovi Turzovi – 490. výročie
- 1534 Alexander Thurzo kúpil Trenčiansky hrad – 480. výročie
- 1594 (5.9.) delové salvy na Trenčianskom hrade zvestovali oslobodenie územia spod tureckej poroby – 420. výročie
- 1604 trenčiansky hradný pán, gróf Štefan I. Illésházy prišiel o celý majetok – 410. výročie
- 1604 hajdúske vojská Štefana Bočkaya sa zmocnili hradu i mesta a vydrancovali ho – 410. výročie
- 1609 Gašpar Illésházy sa stal hlavným županom Trenčianskej župy – 405. výročie
- 1664 kráľovským dekrétom bolo nariadené, aby pošta z Viedne bola riadená cez Trenčín – 350. výročie
- 1674 bol postavený renesančný kaštieľ v Lúke – 340. výročie
- 1689 Mikuláš Illésházy sa stal hlavným županom Trenčianskej župy – 325. výročie
- 1704 (13.2.) kurucké vojská pod vedením Jána Šrétéra podpálili vonkajšie časti Trenčína a jeho predmostie – 310. výročie
- 1704 (14.2.) Generál Šréter prijal na hrade kapituláciu mesta – 310. výročie
- 1729 v Trenčianskych Bohuslaviciach bol vybudovaný katolícky kostol – 285. výročie
- 1779 (21.4) pred nástupom na uhorský trón navštívil Trenčín neskorší kráľ Jozef II. – 235. výročie
- 1784 zrušenie nevoľníctva v Modrovke – 230. výročie
- 1794 v Trenčíne bol postavený evanjelický kostol – 220. výročie
- 1794 v Trenčianskych Miticiach bol postavený kostol – 220. výročie
- 1799 Štefan II. Illésházy sa stal hlavným županom Trenčianskej župy – 215. výročie
- 1834 (16.2.) povodeň v Trenčíne. Voda odplavila všetky mosty – 180. výročie
- 1849 (20.7.) otvorenie prvého obchodu s galantným tovarom v Trenčíne na námestí č. 10 – 165. výročie
- 1854 (11.4.) trenčiansky historik Ľudovít Stárek objavil na hradnej skale za hotelom Tatra nápis, ktorý v r. 179 vykresali rímske vojská – 160. výročie
- 1854 vznik dychovej hudby v Dolnej Súči – 160. výročie
- 1864 (1.9.) zemetrasenie v Trenčianskych Tepliciach – 150. výročie
- 1869 (30.8.) veľký požiar v dolnej časti Trenčína. Padlo mu za obeť 12 domov a 13 stodôl – 145. výročie
- 1874 (1.1.) začal v Trenčíne vychádzať v maďarskej a nemeckej reči týždenník Vagvölgyi Lap. – 140. výročie
- 1874 založenie Dobrovoľného hasičského zboru v Bánovciach nad Bebravou – 140. výročie
- 1879 (26.1.) v Trenčíne založený prvý obchodnícky a remeselnícky spolok – 135. výročie
- 1879 (10.8.) Trenčín navštívil maďarský románopisec Móric Jókai – 135. výročie
- 1884 (1.1.) zavedené nové číslovanie domov a zavedený telefón v Trenčíne – 130. výročie
- 1889 začali v Trenčíne stavať kasáreň pre trenčianskych honvédov – 125. výročie
- 1889 (10.5) v Trenčíne začal činnosť športový klub Regata – 125. výročie
- 1889 (28.9.) slávnostné otvorenie novej evanjelickej školy a fary v Trenčíne – 125. výročie
- 1894 (16.-17.5.) pamätné vystúpenie baletnej školy Márie Braunovej v hoteli Tatra v Trenčíne – 120. výročie
- 1904 (23.4.) v Trenčíne vypukol v rámci uhorského celokrajinského hnutia štrajk Železničiarov – 110. výročie
- 1909 založenie požiarného zboru v Bzinciach pod Javorinou – 105. výročie
- 1909 založenie divadelného súboru v Kálnici – 105. výročie
- 1909 (27.6.) otvorenie premávky na elektrickej dráhe Trenčianska Teplá – Trenčianske Teplice – 105. výročie

HISTORIAMAGISTRAVITAE

- 1914 (31.7.) v Trenčíne bola vyhlásená všeobecná mobilizácia rakúsko-uhorskej armády – **100. výročie**
- 1919 vzniklo v Trenčíne československé štátne reálne gymnázium, dnešné Gymnázium Ľudovíta Štúra – **95. výročie**
- 1919 založenie divadelného súboru v Čachticiach – **95. výročie**
- 1919 založenie divadelného súboru v Dolnej Súči – **95. výročie**
- 1919 založenie divadelného súboru v Dubodiele – **95. výročie**
- 1919 založenie divadelného súboru v Hornej Súči – **95. výročie**
- 1919 založenie divadelného súboru v Hornom Srní – **95. výročie**
- 1919 v Trenčíne zanikla tlačiareň, ktorú v r. 1862 založil F.X. Skarnitzl – **95. výročie**
- 1919 vznikol v Trenčíne Včelársky spolok – **95. výročie**
- 1919 v Novom Meste nad Váhom bolo založené gymnázium, dnešné Gymnázium M. R. Štefánika – **95. výročie**
- 1919 (19.2.) založenie TJ Sokol v Trenčíne – **95. výročie**
- 1919 (16.10.) vznik pobočky Matice slovenskej v Trenčíne – **95. výročie**
- 1919 (27.10.) vznikla v Trenčíne Československá štátna obchodná škola, dnešná Obchodná akadémia – **95. výročie**
- 1924 (13.7.) vysviacka renovovaného historického kostola na Malej Skalke – **90. výročie**
- 1924 (22. 9.) robotníci firmy Tiberghien Trenčín vstúpili do štrajku – **90. výročie**
- 1924 (8. 10.) streľba do štrajkujúcich robotníkov firmy Tiberghien na Námestí sv. Anny v Trenčíne – **90. výročie**
- 1924 založenie školskej knižnice v Trenčianskej Turnej – **90. výročie**
- 1924 založenie divadelného súboru Hviezdoslav v Čachticiach – **90. výročie**
- 1924 založenie divadelného súboru v Mníchovej Lehote – **90. výročie**
- 1929 (26.9.) vznikli Slovenské cementárne v Hornom Srní – **85. výročie**
- 1934 v Drietome bola zavedená elektrina – **80. výročie**
- 1939 (4.5.) založenie Miestneho odboru Matice slovenskej v Trenčianskych Tepliciach – **75. výročie**
- 1939 vznik Bavlňárskych závodov V.I.Lenina v Trenčíne – **75. výročie**
- 1944 (27.-28.2.) v Trenčíne sa konali jubilejné preteky v krasočesaní a celoštátny zjazd holičov a kaderníkov – **70. výročie**
- 1944 (11.6.) slávnostné otvorenie chaty pod Ostrým vrchom v Soblahove. S výstavbou sa začalo v roku 1942 – **70. výročie**
- 1949 založenie folklórneho súboru Trenčan v Trenčíne – **65. výročie**
- 1949 vznikol Lesný závod v Trenčíne – **65. výročie**
- 1949 vznikli Letecké opravovne v Trenčíne – **65. výročie**
- 1949 vznikol v Trenčíne závod ČSAD – **65. výročie**
- 1949 v Trenčíne bola založená Ľudová škola umenia – **65. výročie**
- 1949 (október) vyšlo 1. číslo závodného časopisu Chirany v Starej Turnej Jemnomechanik – **65. výročie**
- 1949 (19.8.) Rada ONV schválila utvorenie Stavebného kombinátu, neskôr Okresného stavebného podniku v Trenčíne – **65. výročie**
- 1954 založenie folklórneho súboru Družba v Trenčíne – **60. výročie**
- 1954 v Novo Meste nad Váhom vznikol Výskumný ústav mechanizácie a automatizácie – **60. výročie**
- 1954 založenie Divadelného súboru Maríny Turkovej pri ZK ROH OZ Trenčín – **60. výročie**
- 1954 (1.7.) v Trenčianskej Turnej bola po predchádzajúcej prietrži mračien veľká povodeň – **60. výročie**
- 1959 (marec) založenie dychového súboru pri ZK Strojstav v Novom Meste nad Váhom – **55. výročie**
- 1959 v Trenčíne vznikla VHJ CEVA – **55. výročie**
- 1959 vzniklo Okresné stavebné družstvo v Trenčíne – **55. výročie**
- 1964 založenie folklórnej skupiny Selčan v Selci – **50. výročie**
- 1964 (1.1.) reorganizácia Domu osvety v Trenčíne – **50. výročie**
- 1964 (1.2.) bola zapojená nová automatická telefónna ústredňa v Trenčíne – **50. výročie**
- 1964 (1.9.) otvorenie 6. ZDŠ na Bezručovej ulici v Trenčíne – **50. výročie**
- 1969 vznikla Oblastná galéria M.A.Bazovského v Trenčíne – **45. výročie**
- 1969 vznikla folklórneho súboru Večernica v Trenčianskej Turnej – **45. výročie**
- 1969 zavedenie vodovodu v Dolnej Súči – **45. výročie**
- 1969 vznikol spevácky zbor Večernica v Trenčianskej Turnej – **45. výročie**
- 1969 vznikol podnik Agrostav v Trenčíne – **45. výročie**
- 1969 vznikol v Trenčíne Ústav mechanizácie a automatizácie odevnej výroby – **45. výročie**
- 1969 (1.1.) vznikol Slovakotex v Trenčíne – **45. výročie**
- 1969 (10.4.) v Trenčíne na Brezine bol položený základný kameň pre budúci pamätník obetiam fašizmu – **45. výročie**
- 1969 (31.10.) polozenie základného kameňa prvého obchodného domu v Trenčíne (Prior) – **45. výročie**
- 1974 založenie detského folklórneho súboru Radosť v Trenčíne – **40. výročie**
- 1974 založenie folklórneho súboru Merinka, dnešná Limba – **40. výročie**
- 1974 otvorenie obchodného domu Prior v Trenčíne – **40. výročie**
- 1974 (22.11) vznikol spevácky zbor Hornosúčan – **40. výročie**
- 1979 (31.12.) slávnostné otvorenie kultúrneho domu v Trenčianskej Turnej – **35. výročie**
- 1984 vznikol detský folklórny súbor Štvorlístok v Trenčianskej Turnej – **30. výročie**
- 1989 bol daný do užívania Rybársky dom v Trenčíne – **25. výročie**
- 1989 otvorenie Materskej školy na Legionárskej ulici v Trenčíne zrakovo postihnuté deti – **25. výročie**
- 1989 založenie folklórneho súboru Otava v Novom Meste nad Váhom – **25. výročie**
- 1989 založenie folklórneho súboru Machnáčik v Trenčianskych Tepliciach – **25. výročie**
- 1989 vznikol ženský spevácky súbor Kolovrátk v Melčiciach-Lieskovom – **25. výročie**
- 1989 (1.1.) Nemšovej bol udelený štatút mesta – **25. výročie**

- 1994 1. ročník Trenčianskeho jazzového festivalu – **20. výročie**
 1994 založenie vydavateľstva Dúha v Starej Turej – **20. výročie**
 1994 začali vychádzať Krajiňanske noviny v Krajnom – **20. výročie**
 1994 vznikol Bytový podnik v Myjave – **20. výročie**
 1994 (11.2.) vznikol Klub esperanta v Trenčíne – **20. výročie**
 1994 (21.5.) vysviacka kostola v Trenčianskych Stankovciach – **20. výročie**
 1994 (30.6.) bol založený Klub leteckej histórie DA v Trenčíne – **20. výročie**
 1994 (2.7.) vysviacka kostola v Hornej Súči-Dúbrave – **20. výročie**
 1994 (2.9.) slávnostné otvorenie novej budovy Stredného odborného učilišťa železničného v Trenčíne – **20. výročie**
 1994 (september) vysviacka fary v Nemšovej – **20. výročie**
 1994 (11.10.) slávnostné otvorenie výstavby diaľnice Skalka nad Váhom-Nemšová – **20. výročie**
 1999 otvorenie krytej plavárne v Trenčíne na Sihoti – **15. výročie**
 1999 vznik Jednoty dôchodcov Slovenska v Beckove – **15. výročie**
 1999 začali sa zavádzať čipové karty v autobusoch SAD Trenčín – **15. výročie**
 1999 (22.6.) povodne v celom Trenčianskom kraji – **15. výročie**
 1999 (25.6.) slávnostné otvorenie cyklotrasy Trenčín-Soblahov-Selec – **15. výročie**
 1999 (25.7.) otvorenie novej expozície v Draškovičovom kaštieli v Čachticiach – **15. výročie**
 1999 (11.9.) otvorenie novej expozície v Trenčianskom múzeu – **15. výročie**
 1999 (1.12.) vznikla v Trenčíne Vysoká škola manažmentu – **15. výročie**
 1999 (17.12.) bol založený Detský dychový orchester mladých v Trenčíne – **15. výročie**
 1999 v Dolnej Súči vznikla dychová hudba Drotári – **15. výročie**
 1999 bol založený detský folklórny súbor Kornička – **15. výročie**
 1999 vznikol Seniorklub Družba, z iniciatívy bývalých tanečníkov FS Družba – **15. výročie**
 2004 boli odovzdané nájomné byty na Východnej ulici v Trenčíne – **10. výročie**
 2004 rekonštrukcia budovy Všeobecnej úverovej banky v Trenčíne – **10. výročie**
 2004 boli odovzdané nájomné byty v Skalke nad Váhom – **10. výročie**
 2004 zrušenie základných škôl na Saratovskej a Študentskej ulici v Trenčíne – **10. výročie**
 2004 (1.2.) mestská polícia otvorila nové pracovisko na sídlisku juh v Trenčíne – **10. výročie**
 2004 (26.2.) Jozefovi Braneckému odhalili sochu na Mierovom námestí v Trenčíne – **10. výročie**
 2004 (6.3.) v Trenčíne bol otvorený Sociálny dom Krištof – **10. výročie**
 2004 (14.3.) primátorom Trenčína sa stal Branislav Celler – **10. výročie**
 2004 (23.4.) slávnostné otvorenie prírodnej rezervácie Beckovské Skalice v Beckove – **10. výročie**
 2004 (30.4.) bolo otvorené Klientske centrum na Mestskom úrade v Trenčíne – **10. výročie**
 2004 (júl) bola sprístupnená verejnosti Mestská veža v Trenčíne – **10. výročie**
 2009 (4.4.) slávnostné otvorenie obchodného centra Laugarício – **5. výročie**
 2009 (21.8.) pri obchodnom centre Laugarício v Trenčíne bola otvorená kaviareň McCafé – **5. výročie**
 2009 (2.10) bol slávnostne otvorený športový areál pri ZŠ na Bezručovej ulici – **5. výročie**

Významné výročia v roku 2014

Medzinárodný rok rodiny / Medzinárodný rok rodinných fariem / Medzinárodný rok kryštalografie

Január

1. 1794* Gašpar FEJÉRPATAKY – BELOPOTOCKÝ, knihár, vydavateľ, národný buditeľ (220. výročie)
 1919 Oživotvorenie Matice slovenskej (95. výročie)
 11. 1899* Miloš Alexander BAZOVSKÝ, maliar (115. výročie)
 19. 1809* Edgar Allan POE, americký spisovateľ a kritik (205. výročie)
 25. 1684+ Ján MILOCHOVSKÝ, jeden z najstarších slovenských spisovateľov (330. výročie)
 25. 1894* Janko ALEXY, maliar a spisovateľ (120. výročie)
 27. 1829* Ján BOTTO, básnik (185. výročie)
 29. 1879* Jozef HOLLÝ, ev. kňaz, dramatik (135. výročie)

Február

2. 1849* Pavol Országh HVIEZDOSLAV, básnik (165. výročie)
 13. 1914* Katarína LAZAROVÁ, prozaička (100. výročie)
 15. 1564* Galileo GALILEI, taliansky fyzik, mechanik, astronóm (450. výročie)
 17. 1864* Jozef MURGAŠ, vynálezca v oblasti bezdrôtovej rádiotelegrafie (150. výročie)
 19. 1894* Valentín BENIAK, básnik, prekladateľ (120. výročie)
 23. 1899* Erich KÄSTNER, nemecký spisovateľ (115. výročie)

Marec

2. 1824* Bedřich SMETANA, český hudobný skladateľ (190. výročie)
 4. 1824* Gustáv Kazimír Zechenter LASKOMERSKÝ, lekár, spisovateľ (190. výročie)
 10. 1849* Ľudovít Vladimír RIZNER, spisovateľ, bibliograf (165. výročie)
 14. 1804* Johann STRAUSS, rakúsky hudobný skladateľ (210. výročie)
 24. 1684* Matej BEL, historik, geograf (330. výročie)

HISTORIAMAGISTRAVITAE

28. 1754* Juraj RIBAY, spisovateľ, jazykovedec (260. výročie)

31. 3. – 6. 4. Týždeň slovenských knižníc

Apríl

1. 1694* Samuel HRUŠKOVIČ, slovenský básnik a prekladateľ (320. výročie)
 6. 1824* Anička JURKOVIČOVÁ-HURBANOVA, prvá slovenská herečka (190. výročie)
 20. 1784* Alojz MEDŇANSKÝ, vlastivedný bádateľ, publicista (230. výročie)
 23. 1564* Wiliam SHAKESPEARE, anglický dramatik (450. výročie)
 26. 1844* Pavol BLAHO, slovenský buditeľ a spisovateľ (170. výročie)

Máj

15. 1909* Štefan BEDNÁR, výtvarník, publicista (105. výročie)
 20. 1799* Honoré de BALZAC, francúzsky realistický spisovateľ (215. výročie)
 25. 1914* Pavol HOROV, slovenský básnik (100. výročie)
 28. 1904* Anton PRÍDAVOK, slovenský básnik, osvetový pracovník (110. výročie)
 29. 1749* Ján Nepomuk ROSINSKÝ, cirkevný hodnostár, národný buditeľ (265. výročie)

Jún

2. 1924* Ján KOMOROVSKÝ, pedagóg, etnológ (90. výročie)
 6. 1799* Alexander Sergejevič PUŠKIN, ruský básnik (215. výročie)
 8. 1904* Martin HOLLÝ, režisér (110. výročie)
 13. 1934* Jozef PAVLOVIČ, spisovateľ (80. výročie)
 20. 1819* Jacques OFFENBACH, francúzsky hudobný skladateľ (195. výročie)
 29. 1774* Ján ŠULEK, didaktický spisovateľ, pedagóg, národovec (240. výročie)

Júl

1. 1824* Samuel ORMIS, pedagóg, publicista, národný buditeľ (190. výročie)
 3. 1854* Leoš JANÁČEK, český hudobný skladateľ (160. výročie)
 9. 1834* Jan NERUDA, český básnik, spisovateľ, žurnalista (180. výročie)
 20. 1914* Hana ZELINOVÁ, spisovateľka (100. výročie)
 21. 1899* Ernst HEMINGWAY, americký spisovateľ (115. výročie)
 27. 1824* Alexandre DUMAS, francúzsky spisovateľ (190. výročie)
 30. 1859* Ferko URBÁNEK, dramatik, spisovateľ (155. výročie)

August

4. 1764* Juraj MILEC, kňaz, prekladateľ (250. výročie)
 14. 1864* Tichomír MILKIN, básnik, prekladateľ (150. výročie)
 24. 1904* Milo URBAN, spisovateľ (110. výročie)
 25. 1874* Ľudovít Miloš MIČÁTEK, politik, redaktor (140. výročie)
 28. 1749* Johann Wolfgang GOETHE, nemecký básnik, prozaik (265. výročie)
 29. 1944 Slovenské národné povstanie (70. výročie)

September

2. 1794* Michal REŠETKA, spisovateľ (220. výročie)
 19. 1924* Ladislav ŤAŽKÝ, spisovateľ, publicista (90. výročie)
 22. 1924* Anton HABOVŠTIK, spisovateľ, jazykovedec (90. výročie)
 29. 1919* Mária ĎURÍČKOVÁ, spisovateľka (95. výročie)
 29. 1934* Rudolf DOBIÁŠ, spisovateľ (80. výročie)

Október

2. 1909* Margita FIGULI, spisovateľka (105. výročie)
 5. 1919* Vojtech ZAMAROVSKÝ, spisovateľ, prekladateľ (95. výročie)
 13. 1914* Alfonz BEDNÁR, spisovateľ (100. výročie)
 16. 1854* Oscar WILDE, írsky prozaik, dramatik, básnik (160. výročie)
 18. 1874* Jozef Gregor TAJOVSKÝ, spisovateľ, dramatik (140. výročie)
 22. 1794* Andrej ŽAŠKOVSKÝ, redaktor, zberateľ ľudových piesní (220. výročie)
 26. Deň osvetových pracovníkov

November

14. 1914* Paľo UŠÁK-OLIVA, básnik katolíckej moderny (100. výročie)
 16. 1754* Ladislav BARTHOLOMEIDES, osvietený historik, autor učebníc, grafik, geograf (260. výročie)
 24. 1914* Janko SILAN, básnik (100. výročie)
 28. 1824* Mikuláš DOHNÁNY, spisovateľ, historik (190. výročie)
 29. 1964* Jozef URBAN básnik, textár piesní (50. výročie)
 29. 1894* Jaroslav VODRÁŽKA, český spisovateľ, výtvarník (120. výročie)

December

3. 1909* Ján HARANTA, básnik katolíckej moderny (95. výročie)
 10. 1914* Július LENKO, básnik a prekladateľ (100. výročie)
 14. 1914* Juro GÖNCI-TRENČIANSKY, básnik, kultúrny pracovník (100. výročie)
 21. 1889 vyšlo prvé číslo časopisu amerických Slovákov, Slovák v Amerike (125. výročie)
 27. 1904* Ladislav NOVOMESKÝ, básnik, kultúrny pracovník, predseda MS (110. výročie)
 30. 1874* Janko JESENSKÝ, kritickorealistickej spisovateľ a básnik (140. výročie)

V záujme skvalitnenia poskytovaných informácií si radi prečítame
VAŠE POSTREHY, NÁMETY A PRÍSPEVKY,
ktoré nám môžete adresovať e-mailom na *multi@vkmr.sk*,
prípadne zaslať poštou na adresu
Verejnej knižnice Michala Rešetku (Hasičská 1, 911 82 Trenčín)

www.vkmr.sk

Knihovník

Metodický časopis pre verejné knižnice okresov Trenčín, Nové Mesto nad Váhom, Bánovce nad Bebravou a Myjava

Ročník: 31

Číslo: 2/2013

Edícia: Metodika

Zostavil a graficky upravil: Mgr. Peter Martinák

Zodpovedný redaktor: Mgr. Lýdia Brezová (vkmr@vkmr.sk)

Redakčná rada: Mgr. Lýdia Brezová; Bc. Sylvia Fabová; Mária Španíková; Mgr. Igor Zmeták, PhD.; Mgr. Peter Martinák

Vydala: Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne, 2014